

OTDK-dolgozat

2015

Vállalkozói miértek – Jogi csónakban az adózás tengerén

Kézirat lezárása: 2014. november 16.

Tartalomjegyzék:

1. TÉMAFELVETÉS	1
1.1 BEVEZETÉS	1
1.2 KUTATÁSI MÓDSZERTAN ÉS CÉLKITŰZÉS	2
2. A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL KIALAKULÁSA, SZERVEZETRENDSZERE .	4
2.1. A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATALRÓL	4
2.2 AZ ADÓZTATÁSI SZERV BEMUTATÁSA.....	6
3. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK JOGSZABÁLYI RENDSZERE.....	9
3.1 AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓI TEVÉKENYSÉGRŐL.....	9
3.2 VÁLLALKOZÓI JÖVEDELEM SZERINT ADÓZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ.....	14
3.3 ÁTALÁNYADÓZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ.....	16
3.4 AZ EGYSZERŰSÍTETT VÁLLALKOZÓI ADÓ (EVA) HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ	17
3.5 A KISADÓZÓ VÁLLALKOZÁSOK TÉTELES ADÓJÁNAK (KATA) HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ	19
3.6 TÉTELES ÁTALÁNYADÓZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ.....	22
4. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK KÖLTSÉGVETÉSRE GYAKOROLT HATÁSA.....	23
5. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK BEVÉTELEI ÉS KÖLTSÉGEI.....	27
5.1 BEVÉTELEK.....	27
5.2 BEVÉTELT NÖVELŐ TÉTELEK.....	29
5.3 KÖLTSÉGEK.....	30
5.4 BEVÉTELT CSÖKKENTŐ TÉTELEK	34
5.5 VESZTESÉG	35
6. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK ADÓZÁSI FOLYAMATA.....	36
6.1 ADÓK	36
6.2 JÁRULÉKOK	44

7. A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL ELLENŐRZÉSI RENDSZERE	48
7.1 AZ ELLENŐRZÉS LEFOLYTATÁSA	48
7.2 A SZANKCIÓK RENDSZERE.....	51
7.3 A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL ELLENŐRZÉSI RENDSZERE AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK SZEMSZÖGÉBŐL	53
8. ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL BARANYA MENYEI ADÓIGAZGATÓSÁGÁNÁL	54
8.1 TIPIKUS JOGSZABÁLYSÉRTÉSI MÓDOK.....	54
8.2 A PRIMER KUTATÁS TOVÁBBI RÉSZEINEK BEMUTATÁSA	67
9.ÖSSZEGZÉS	71
10. KITEKINTÉS, JÖVŐKÉP.....	73
FELHASZNÁLT IRODALMAK JEGYZÉKE	74
ONLINE HIVATKOZÁSOK JEGYZÉKE	75
MELLÉKLETEK OPCIONÁLIS, KIEGÉSZÍTŐ DOKUMENTUMKÉNT CSATOLVA	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Ábrajegyzék:

1. ábra: Kutatási módszertan és célkitűzés	2
2. ábra: A Nemzeti- Adó és Vámhivatal kialakulása	5
3. ábra: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezeti struktúrája	6
4. ábra: Az Adóztatási szerv felépítése.....	7
5. ábra: Megyei Adóigazgatósági szervezeti felépítés minta	8
7. ábra: EVA alanyiság időszaka.....	18
8. ábra: Egyéni vállalkozók számának alakulása	24
9. ábra: Az egy vállalkozóra jutó árbevétel alakulása 2012. évben	25
10. ábra: Az egy vállalkozóra jutó eredmény alakulása a 2012. évben	26
10. ábra: Adó és járulékfizetési kötelezettségek alakulása 2013. november-december között	46
11. ábra: Az ellenőrzési határidők bemutatása	66
13. ábra: Az interjúalanyok kapcsolatainak ábrázolása az adóhatóság ellenőrzési szakterületével	67
14. ábra: Az interjú alanyok bírságolási rátája	68
15. ábra: Adózási formák bemutatása	68
16. ábra: Az egyéni vállalkozói forma választásának okai	69
17. ábra: Adó-, és járulékkerhek értékelése	70

Táblázatok jegyzéke:

1. táblázat: Az ellenőrzés által feltárt eltérések	62
2. táblázat: A megállapított adókülönbségek levezetése.....	64
3. táblázat: Késedelmi pótlékszámítás	65

1. TÉMAFELVETÉS

1.1 BEVEZETÉS

„Az adó az állam vagy más erre feljogosított közhatalmi testület által, törvényben meghatározott módon megállapított és beszedett, kötelezően teljesítendő szolgáltatás, vagyoni mozgás.(...) Az adó nem önkéntes hozzájárulás, hanem az államhatalom segítségével kikényszeríthető eleme a közpénzügyi rendszer újraelosztási folyamatának, ahol az egyén vagy szervezet az adókötelezettségek teljesítése fejében közvetlen ellenszolgáltatásra nem tarthat igényt.

Forrás: Dr. Herich György: (szerk.) Adó magyarázatok 2014, Penta Unió Zrt,

Pécs, 2014. 5.o.

Mai világunkban, amikor változások változásokat követnek, az adózónak számos követelménynek, feltételnek kell megfelelnie ahhoz, hogy a fent említett elvárásnak eleget tudjon tenni. Ki kell tudni igazodnia számos jogszabályban, követelményrendszeren, ami nem is olyan egyszerű, figyelembe véve a bonyolult információk rendszerét.

Kutatásom általános képet igyekszik adni az egyéni vállalkozók, az ún. önfoglalkoztatók adózási folyamatairól, a kötelezően szem előtt tartandó jogszabályok figyelembe vétele mellett.

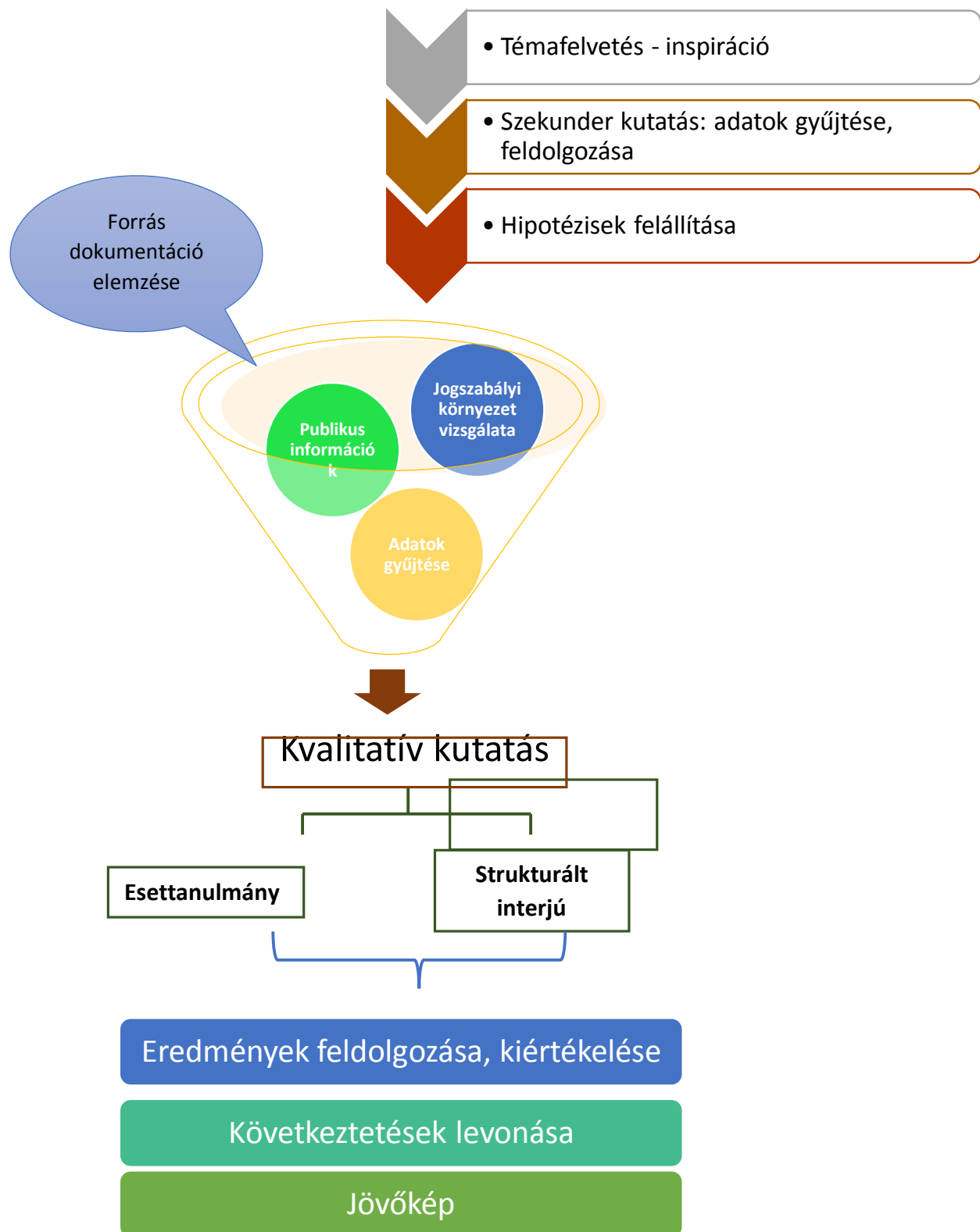
Az alkalmazott módszertan középpontjában áll az egyéni vállalkozók adózási folyamatának vizsgálata, a primer illetve szekunder kutatás során felmerült vizsgálati területek bemutatása.

Szekunder kutatásom – többek között – törvények, jogszabályok, a témában megjelenő publikus információk vizsgálatára épül.

Primer kutatásom keretein belül sajátos esettanulmányon keresztül kívánom bemutatni egy egyéni vállalkozó adózási sajátosságait. A kvalitatív kutatási módszerek közül – az esettanulmányon kívül – strukturált interjúk elemzése is bemutatásra kerül.

Tehát a kutatás elsősorban egy helyzet- és tényfeltáró, önálló hipotézisekkel és tézisekkel alátámasztott dolgozat, amelynek középpontjában az egyéni vállalkozók adózási folyamata áll.

1.2 KUTATÁSI MÓDSZERTAN ÉS CÉLKITŰZÉS

1. ábra: Kutatási módszertan és célkitűzés

Forrás: Saját szerkesztés Majoros P. Dr. (2004) alapján

A következőkben szeretném ismertetni a kutatás anyag-, illetve módszertanát, az elvégzett kutatás tartalmát és jellemzőit, amely primer illetve szekunder kutatásból áll.

A dolgozatnak nem célja nagyvonalú, elnagyolt következtetéseket levonni, melyek nem adnak adekvát információkat, tiszta képet a témáról. A dolgozat elkészítése során kiemelt jelentőséggel bírt az adótitok megsértésének elkerülése, csak publikus, bárki által fellelhető információk kerültek bemutatásra.

Az alkalmazott módszertan középpontjában áll az egyéni vállalkozók adózási folyamatának, a primer illetve szekunder kutatás során felmerült vizsgálati területek bemutatása. A primer kutatási módszerek közül – a strukturált interjúk mellett – a sajátos esettanulmány kiemelése lényeges információnak minősül. Egy kitalált, nem létező természetes személy gazdasági tevékenységének bemutatásával igyekeztem a teljes adózási folyamatot bemutatni a tevékenység megkezdésének bejelentésétől, a bevételek elkészítésén át, a kitalált tevékenység ellenőrzésével bezárólag. A személy, a kapcsolati rendszer, a tevékenység, az ehhez kapcsolódó bevételek, az alátámasztó dokumentumok, mind-mind kitaláción alapulnak, nincs valóságalapjuk, az esetleges egyezés bármi formája csak a véletlen eredménye. A cél a gyakorlatias bemutatás volt.

A teljesség kedvéért megjegyezendő, hogy a dolgozat nem teljes körű elemzés, szubjektív véleményeket tartalmaz.

A szekunder kutatás során felállított hipotéziseim a következők:

1. Az egyéni vállalkozók nagy számban kényszervállalkozók.
2. A Kisadózó vállalkozások tételes adójának (KATA) formáját számos egyéni vállalkozó választja.
3. A legtöbb egyéni vállalkozó - jogkövető magatartásából eredően - nem áll kapcsolatban az adóhatóság ellenőrzési területével.
4. Az egyéni vállalkozók – kis volumenükből adódóan – súlyos teherként élik meg az adó-, és járulékmértékeket.

A primer kutatás során a – saját magam által felállított - megállapításokat kívánom alátámasztani, avagy elvetni.

A következőkben általános képet szeretnék adni a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról.

2. A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL KIALAKULÁSA, SZERVEZETRENDSZERE

2.1. A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATALRÓL

„A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) mint az állam adóhatósági és vámhatósági feladatai ellátásának közös szervezeti keretének létrehozása azon felismerés eredménye, hogy ezen tevékenységekben rejlő párhuzamosságok kiküszöbölésével, a két szervezetben rejlő szakmai tudás egyesítésével, a gyors és rugalmas információáramlás intézményesítésével, az adónyomozás szervezetének újbóli megteremtésével az állam adó- és adójellegű bevételeinek szinte teljes körű kezelése és védelme egy magasabb szinten, a hatékonyság, költségtakarékosság és szakmaiság jegyében valósulhat meg.”

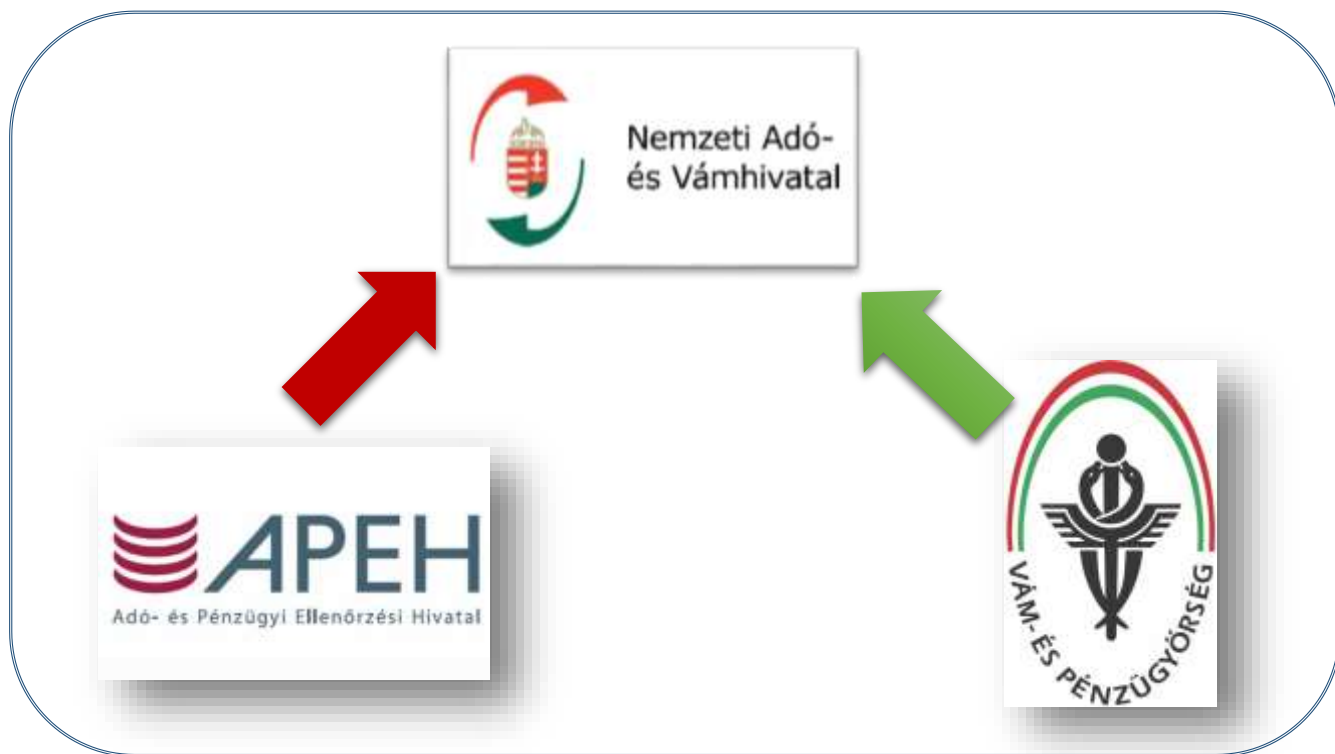
Forrás: Baté Zs. Dr. [2011]: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest, 7. o.

A NAV létrehozása során a következő tényezők kerültek figyelembe vételre:

- szakmai tudás integrálása,
- gyors és hatékony információáramlás elősegítése,
- adó- és adójellegű bevételek kezelése, védelmezése,
- hatékonyság,
- költségtakarékosság,
- szakmaiság stb.

Ezen tényezőket figyelembe véve, a 2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról keretében 2011. január 1-jén felállhatott a NAV Intézménye, mely az Adó- és Pénzügy Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban: APEH) és a Vám- és Pénzügyőrség (a továbbiakban VP) integrálásából keletkezett.

Természetesen ezzel egyidejűleg az APEH és a VP Intézménye megszűnt létezni.

2. ábra: A Nemzeti- Adó és Vámhivatal kialakulása

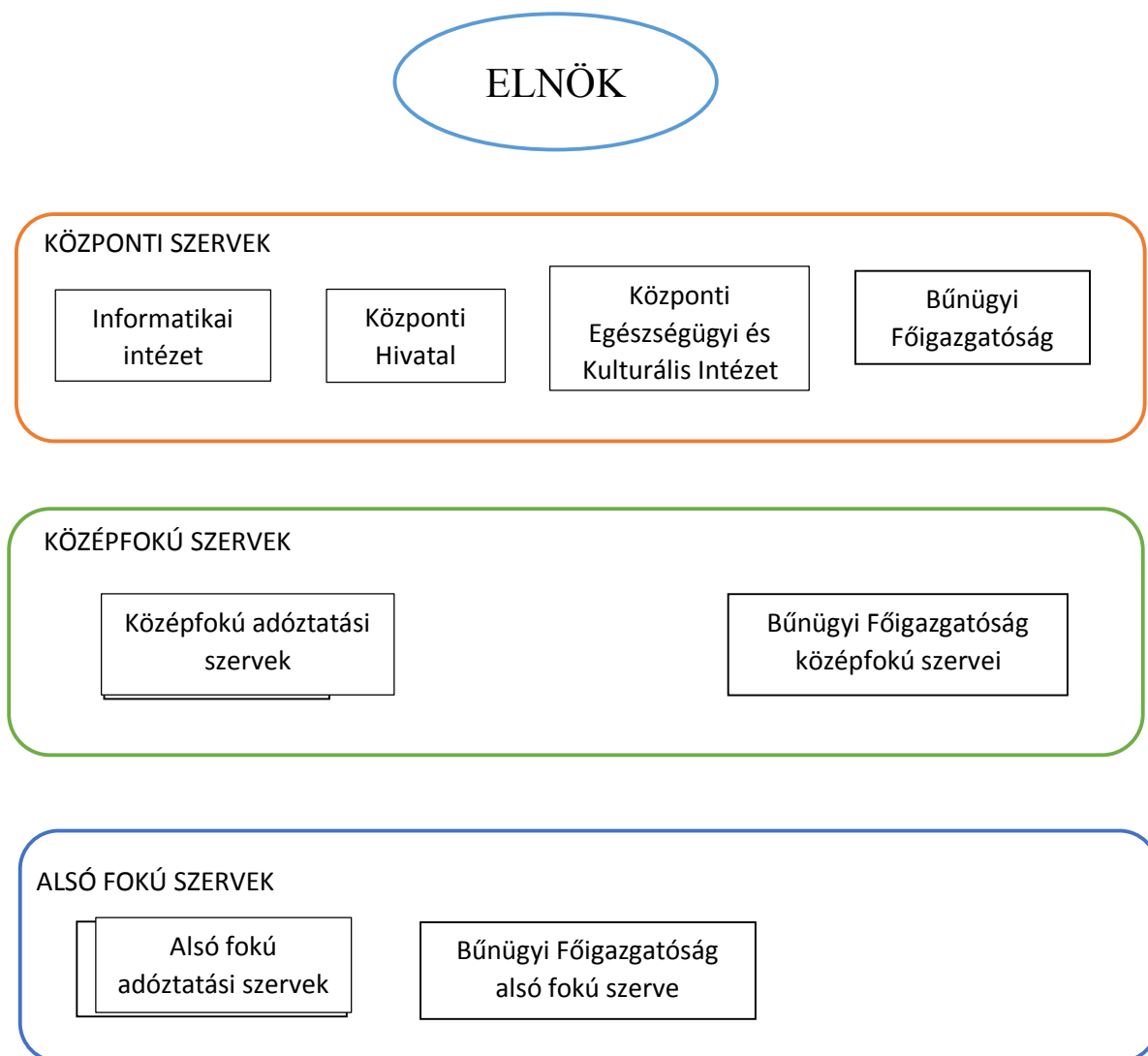
Forrás: Baté Zs. Dr. [2011]: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest, 7. o

Dr. Baté Zsuzsanna, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete című könyvében a 2011. január 1-jén fennálló állapotot illetően a következő tényezőkre hívja fel a figyelmet:

- Az APEH és a VP integrálódásával jött létre a NAV, mely kormányhivatalként az állam adó- és adójellegű bevételeinek kezeléséhez egységes szerkezetet és keretet ad.
- A költséghatékonyság tényezőjének, valamint a központi irányítás egységességének szem előtt tartásával számos, főleg funkcionális feladat került összevonásra. Egységes szervezeti keretet kaptak a nem közvetlenül a szakmai tevékenységhez kapcsolódó képzési, egészségügyi feladatok.
- A NAV alaptevékenységei közé sorolható: az adóhatósági, a vámhatósági és a nyomozóhatósági feladatok ellátása. Ezeket a feladatokat egymással mellérendeltségi viszonyban lévő, azonos szintű szakmai ágakon keresztül látja el.
- Az alaptevékenységeknek megfelelően, a területi szervek szintjén megmaradtak az adóhatósági, vámhatósági és nyomozóhatósági szervek, de egységes keretek között, a NAV Központi Hivatalának szakmai elvi irányítása alatt működnek.

A NAV szervezeti felépítését kétféleképpen lehet bemutatni:

- Egyrészt a közigazgatásban megszokott hierarchikus felépítés mentén hármas tagozódás figyelhető meg a NAV szervezeti felépítésében. Ennek megfelelően a feladatokat a központi, a középfokú és az alsó fokú szervek látják el. A hierarchia felépítése, a „hivatali utat” jellemzi.
- Másrészt az alá- fölérendeltségi viszonyok mellett a mellérendeltségi szerepek is helyet kapnak a szervezeti felépítésében. Azonos szinteken az adó, a vám és a nyomozóhatósági szervek egymás mellett működve végzik feladatukat, a hatáskörök is e hármas tagozódást követően kerültek kialakításra.

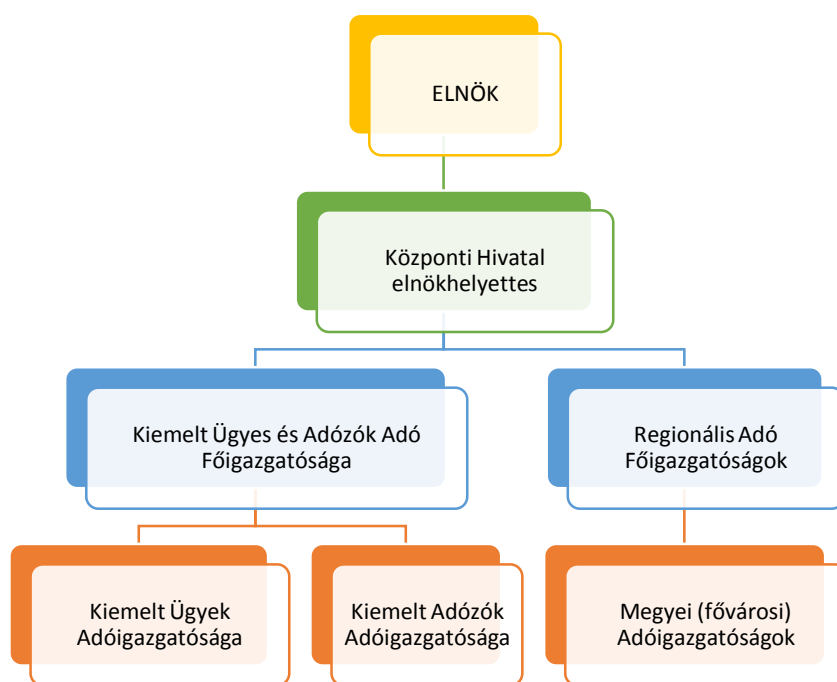
3. ábra: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezeti struktúrája

Forrás: Baté Zs. Dr. [2011]: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest, 14. o

2.2 AZ ADÓZTATÁSI SZERV BEMUTATÁSA

A 2003. évi XCII törvény - az adózás rendjéről – értelmében az állami adóhatóság a következő feladatokat látja el:

- adó és költségvetési támogatás,
- adó visszaigénylés, visszatérítés,
- állami garancia kiutalása,
- állami garancia visszakövetelése,
- az adók módjára behajtandó köztartozások (pl. hulladékgazdálkodási díj, önkormányzati adók, gépjárműadók) végrehajtása,
- ellenőrzési, utólagos megállapítási és végrehajtási feladatokat,
- a lakáscélú állami támogatások igénylésével kapcsolatos számlák ellenőrzése,
- csődeljárásban, felszámolási eljárásban, végelszámolásban fellép, mint hitelező, az adó- és vámhatósági hatáskörbe tartozó követelések terén,
- a fentieken túlmenően szerencsejáték, játékautomata és ajándéksorsolással kapcsolatos engedélyezési, nyilvántartási, továbbá a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény értelmében ellenőrzési és szabálysértési hatósági feladatok ellátása stb.

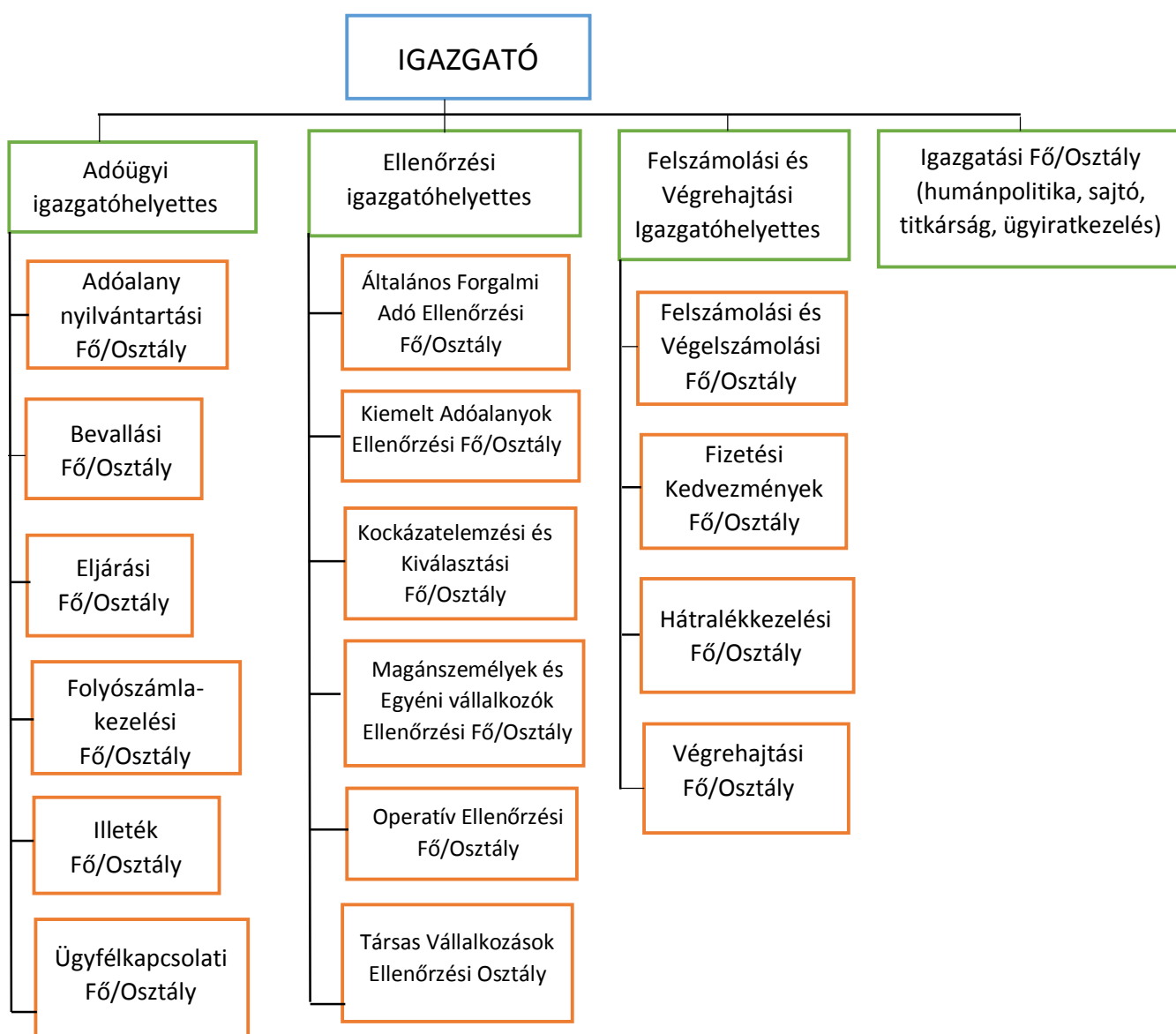
4 ábra: Az Adóztatási szerv felépítése

Forrás: Baté Zs. Dr. [2011]: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest, 26. o

A hierarchia alsó fokán – ahogy a fenti ábra is mutatja- a megyei (fővárosi) igazgatóságok állnak. Az elsőfokú adóhatósági feladatokat látják el:

- adóügyi,
- ellenőrzési,
- végrehajtási,
- az adózók szóbeli tájékoztatása személyes ügyfélszolgálati megjelenések alkalmával.

A megyei adóigazgatóságok szervezeti felépítése is elsősorban a 3 fő terület – adóügy, ellenőrzés, végrehajtás – köré épül.

5. ábra: Megyei Adóigazgatósági szervezeti felépítés minta

Forrás: Saját szerkesztés Baté Zs. Dr. [2011]: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest, 23. o alapján

3. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK JOGSZABÁLYI RENDSZERE

3.1 AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓI TEVÉKENYSÉGRŐL

Az egyéni vállalkozói tevékenység értelmezéséhez elsősorban a 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozókról és az egyéni cégről (a továbbiakban Evt.) az, mely segítségül szolgál.

Forrás: <http://mfbosze.hu/2012-evi-c-torveny-a-bunteto-torvenykovvrol/> Letöltés dátuma: 2014.09.29.

Az Evt. 2. § (1) alapján: „Magyarország területén természetes személy a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti letelepedés keretében üzletszerű – rendszeresen, nyereség- és vagyonszerzés céljából, saját gazdasági kockázatvállalás mellett folytatott – gazdasági tevékenységet egyéni vállalkozóként végezhet. ”

(Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0900115.TV

Letöltés dátuma: 2014.09.29.)

A törvény értelmében, nem minősül egyéni vállalkozónak, aki:

- az 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (a továbbiakban Szja tv.) értelmében mezőgazdasági őstermelői tevékenységet folytat,
- szolgáltató állatorvosi tevékenységre,
- ügyvédi tevékenységre,
- közjegyzői tevékenységre,
- önálló bírósági végrehajtói tevékenységre, valamint
- egyéni szabadalmi ügyvivői tevékenységre kíván egyéni vállalkozói tevékenységet létrehozni.

Habár a törvény nem sorolja az egyéni vállalkozói tevékenységek közé a fent felsorolt tevékenységeket, adózási, járulékfizetési szempontból a fenti tevékenységet folytató személyek is ugyanúgy járnak el, mint a „hagyományos” egyéni vállalkozók.

Amennyiben valamely természetes személy esetében a további kritériumok egyike fennáll, nem lehet egyéni vállalkozó:

- korlátozott cselekvőképesség, illetőleg cselekvőképtelenség esete,
- aki a közélet tisztasága ellen, nemzetközi közélet tisztasága ellen, vagy a vagyon ellen bűncselekményt követett el,
- akit a következő bűncselekmények egyike miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték: korrupció, vagyon elleni erőszak, vagyon, szellemi tulajdonjog, pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni cselekmény, költségvetést károsító cselekmény, pénzmosás, a gazdálkodás rendjét sértő magatartás, a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő magatartás, vagy a tiltott adatszerzés és az információs rendszer elleni bűncselekmény. Addig e bűncselekmények kizáró oknak minősülnek, amíg az ítélethez kapcsolódó hátrányos jogkövetkezmények alól a természetes személy nem mentesül.
- Az a természetes személy sem lehet egyéni vállalkozó, akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt egy évet meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztéssel sújtottak. Addig e bűncselekmények kizáró oknak minősülnek, amíg az ítélethez kapcsolódó hátrányos jogkövetkezmények alól a természetes személy nem mentesül.
- Az egyéni cégben való tagság, valamint a gazdasági társaságban korlátlanul felelős tagság szintén kizáró oknak minősül.

Az Evt. 5. § 1. és 2. bekezdése szerint: *„(1) Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének feltétele, hogy az erre irányuló szándékaról a természetes személy a nyilvántartást vezető szervhez e törvény rendelkezéseinek megfelelő bejelentést nyújtson be. (2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés*

a) személyesen a Hatóság útján, vagy

b) ügyfélkapun keresztül az erre a célra rendszeresített űrlapon (a továbbiakban: elektronikus bejelentés) kell megtenni.”

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0900115.TV

Letöltés dátuma: 2014.09.30.

Amennyiben tehát egy természetes személy úgy dönt, egyéni vállalkozói tevékenységbe kezd, rendelkezik a tevékenység bejelentéséhez szükséges alátámasztó dokumentumokkal (mint pl: engedélyek) két bejelentési lehetőség közül kell választania.

- Azon természetes személynek, aki az egyéni vállalkozók nyilvántartásában szerepel, és aki tevékenységét a 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény értelmében végzi, első lépésként Ügyfélkapus regisztrációt követően az illetékes Okmányirodánál kell bejelentkeznie. Adóhivatali bejelentését, pedig az erre rendszeresített 14T101E adatlapon teheti meg. A természetes személy ezen bejelentő/változás bejelentő lap kitöltésével a 2003. évi XCII törvény az adózás rendjéről (továbbiakban Art.) 17. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségnek, valamint a 23. §-ban foglalt változás bejelentési kötelezettségnek tesz eleget. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján elérhető Nyomtatványkitöltő program (a továbbiakban ÁNYK) keretein belül az egyes bevallástípusokhoz külön kitöltési útmutató is fellelhető, mely részletesen tartalmazza, az egyes bevallási, bejelentési típusok esetében a fennálló kötelezettséget, melynek eleget kell tennie.

A fent felsorolt kritériumok - amelyek szerint, amely természetes személy, és annak tevékenysége nem minősül egyéni vállalkozói tevékenységnek – egy másfajta bejelentési kötelezettséget von maga után. Azon természetes személyeknek, akik adószám kiváltására kötelezettek, de nem szerepelnek az egyéni vállalkozók nyilvántartásában, valamint az 1995. évi CXVII. törvény, a személyi jövedelemadóról értelmében végzik egyéni vállalkozói tevékenységüket - tehát nem az Evt. rendelkezéseit kell alkalmaznia - a 14T101-es nyomtatványon kell az adat bejelentési kötelezettségének eleget tennie.

Bármely tevékenység megkezdése előtt a természetes személynek figyelembe kell vennie, hogy rendelkezik-e a megfelelő képesítési követelményeknek. Természetesen vannak olyan tevékenységek, (pl.: orvos, ügyvéd, könyvviteli szolgáltatás stb.) amelyek nem végezhetőek a megfelelő képesítések megléte nélkül. Abban az esetben, ha magának az egyéni vállalkozónak, az alkalmazottjának, vagy segítő családtagjának van ilyen irányú képesítése, úgy a tevékenység megkezdhető.

A dolgozatban egy sajátos esettanulmányon keresztül, egy természetes személy vállalkozói tevékenységét kívánom bemutatni. A teljesség kedvéért megjegyezendő, hogy a tevékenység, az ehhez kapcsolódó bevallások, az alátámasztó dokumentumok, mind kitaláción alapulnak, nincs valóságalapjuk, az esetleges egyezőség bármely formája csak a véletlen eredménye lehet.

A természetes személy – amelynek tevékenysége az alátámasztó dokumentumokkal együtt a dolgozatban megjelenik – bemutatása azt a célt szolgálja, miszerint ismertetni szeretném az elméletben megtanultak, gyakorlatban történő alkalmazását.

E logikai úton haladva Dr. Minta Martina önálló ügyvéd, egyéni vállalkozói tevékenység keretében jogi, ügyvédi szolgáltatást kíván nyújtani.

Egy ügyvédi iroda alkalmazottjaként elég ügyfelet megismert ahhoz, hogy önálló tevékenységbe kezdjen, vélhetően bevételszerző tevékenységet tud folytatni, így főállású egyéni vállalkozóként tevékenykedjen.

A szükséges kamarai igazolások beszerzése után 2013.11.04.-én bejelentési kötelezettségének eleget téve az illetékes Adóigazgatóság Ügyfélszolgálatán bejelenti a tevékenység kezdetét. Az erre a célra alkalmazott 13T101-es bejelentő lap a dolgozat 1. számú mellékletét képezi. Ezzel egyidejűleg mellékeli a 13T180-as adatlapot. Ez a regisztrációs adatlap az adóügyek elektronikus intézésének bejelentésére szolgál (pl.: bevallások elektronikus beküldése). Ezen adatlap keretében meghatalmazza könyvelőjét, hogy neki is jogosultsága legyen az egyéni vállalkozó ilyenféle kötelezettségeit teljesíteni, hiszen ügyvédi tevékenysége lévén szüksége van egy könyvelő segítségére is. A bejelentési és adóhatósági regisztrációs adatlap a dolgozat 2. számú melléklete. Ugyancsak a 2. számú melléklet tartalmazza, a 13T1041-es adatlapot, melyen az egyéni vállalkozó saját és alkalmazottja biztosított jogviszonyáról szóló adatközlési kötelezettségnek tett eleget.

A bejelentést követően történik az ügyvéd adószámának képzése, amelyről későbbiekben értesítik is. Ezután megkezdheti adóköteles tevékenységét. A tevékenység során képződő bevallások, alátámasztó dokumentumok a dolgozat későbbi fejezeteiben kerülnek bemutatásra.

Ahogy a mellékelt bejelentő lapon is látszik, a bejelentésnek tartalmaznia kell többek között:

- a bejelentő személyes adatait (a viselt családi és utónév, születési családi és utónév, anya családi és utóneve, születési idő, hely, lakcím, értesítési cím, állampolgárság)
- a fő tevékenységi kört, valamint a további folytatni kívánt tevékenységeket. Ezen tevékenységek az 1893/2006/EK Európai Parlamenti és Tanácsi Rendeleten alapuló ÖVTJ – Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke szerinti kódok alapján beazonosíthatóak,
- a székhely, valamint telephely, fióktelephely címét, amennyiben az utóbbi kettő szükséges,
- valamint az Art.-ben meghatározott további adatokat és nyilatkozatokat, melyek az adóhatósághoz való bejelentkezési kötelezettség teljesítéséhez elengedhetetlenek.

Az egyéni vállalkozói tevékenység kezdetével nem jön létre új, a magánszemélytől független jogalany. Amikor a magánszemély úgy dönt, hogy egyéni vállalkozói tevékenységbe kezd, nem jön létre a személytől elkülönült „szervezet”, nem lesz külön jogalany, aki jogokat szerez, kötelezettségeket vállal, és felelősségre vonható lenne. Tehát maga az egyéni vállalkozó – mint természetes személy – felel teljes körűen a tevékenységért korlátlanul a vagyonával.

Amennyiben az egyéni vállalkozó igényt tart rá, számára a hatóság egyéni vállalkozói igazolványt állít ki.

Az igazolvány megléte nem feltétele a tevékenység megkezdésének, vagy folytatásának. Az igazolvány tartalmazza a vállalkozó beazonosítására alkalmas, a kiállítás napján fennálló, nyilvántartásban szereplő adatokat.

Forrás:

<http://mmbkontovill.5mp.eu/web.php?a=mmbkontovill&o=hnbTOv>

VbGQ Letöltés dátuma:

2014.09.30.

Az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetése:

- A tevékenység legalább egy hónapig, de legfeljebb öt évig szüneteltethető.

- Amennyiben az egyéni vállalkozó a tevékenységét szüneteltetni akarja, köteles azt az erre a célra rendszeresített változás bejelentési úrlapon a nyilvántartást vezető szervnél bejelenteni.
Ekkor a szüneteltetés ténye, annak kezdő időpontjával együtt bejegyzésre kerül a vállalkozók nyilvántartásában. A bejelentést követő nap lesz a szünetelés kezdő időpontja.
- A szünetelés bejelentését követően, ameddig a szünetelés tart, az egyéni vállalkozó a tevékenységét nem folytathatja, ehhez kapcsolódóan jogosultságokat nem szerezhet, újonnan fellépő kötelezettségeket nem vállalhat.

Az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság megszűnése:

A tevékenységre való jogosultság a következő esetekben a törvény erejénél fogva szűnik meg:

- Ha a tevékenység megszüntetését a hatóságnál vagy a nyilvántartási szervnél az egyéni vállalkozó kezdeményezi.
- Ha az egyéni vállalkozó egyéni céget alapít, egyéni cég tagjává válik illetve, ha átruházás keretein belül megszerzi egy egyéni cég vagyoni betétjét.
- Elhalálozás esetén.
- Abban az esetben, ha jogerős bírósági határozat születik az egyéni vállalkozó cselekvőképességének korlátozásáról vagy megszűnéséről.
- Ha az adóhatóság valamely okból kifolyólag törli az egyéni vállalkozó adószámát, és ez a törlő határozat jogerőre emelkedik.
- Továbbá, ha a szünetelés kezdetétől számított öt év múlva, az egyéni vállalkozó nem intézkedett a tevékenység folytatásáról illetőleg megszüntetéséről.

Azt az egyéni vállalkozót, akinek a tevékenységre való jogosultsága megszűnt, a nyilvántartást vezető szerv az illetékes hatóság értesítése alapján a jogosultság megszűnésének napján törli a nyilvántartásból és erről az egyéni vállalkozót tájékoztatja.

A következőkben szeretném ismertetni az egyéni vállalkozók „típusait” adó- és jövedelem megállapítási módszereken keresztül.

3.2 VÁLLALKOZÓI JÖVEDELEM SZERINT ADÓZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ

Az Szja tv. rendelkezései szerint, egyéni vállalkozó megállapíthatja a jövedelmét – a törvényben rögzített feltételek teljesülése mellett – a vállalkozói jövedelem szerinti adózással.

„A vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó a vállalkozói tevékenységből származó jövedelmét a vállalkozói bevételből az elismert és igazolt költségek levonásával állapítja meg.”

Forrás:

[http://www.nav.gov.hu//data/cms319828/3. sz. fuzet Egyeni vallalkozo 20140620 2014.06.2](http://www.nav.gov.hu//data/cms319828/3._sz._fuzet_Egyeni_vallalkozo_20140620_2014.06.20_10_40.pdf)

[0 10 40.pdf](#)

Letöltés időpontja: 2014.10.01.

Az Szja tv. 49/B § (2) alapján: többféle tevékenységi kör esetén az egyes tevékenységi körökből adódó bevételeket nem külön-külön, hanem együttesen kell figyelembe venni, valamint a bevétel megszerzéséhez kapcsolódó költségeket is halmozottan kell elszámolni.

Az egyéni vállalkozói jogállás megszűnésekor, a megszűnés adóévről szóló adóbevallás benyújtásáig a befolyt bevétel a megszűnés adóévében megszerzett egyéni vállalkozói bevételnek, az igazoltan felmerült kiadások pedig az adóévben elszámolható vállalkozói költségeknek minősülnek, melyeket a megszűnés adóévről készült adóbevallásában kell figyelembe venni.

E fejezetben a vállalkozói jövedelem szerint adózó egyéni vállalkozói tevékenység általánosságban kerül bemutatásra, a folyamat megismertetése a cél.

Az, hogy mely tételek minősülnek egyéni vállalkozói tevékenység végzéséből befolyt bevételnek, valamint a tevékenységhez igazoltan felmerülő költségnek a későbbi fejezetekben kerül kifejtésre.

3.3 ÁTALÁNYADÓZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ

Egyéni vállalkozó a vállalkozói jövedelem szerinti adózás helyett választhatja az adóév egészére az átalányadózást is akkor ha:

- Az átalányadózás megkezdését megelőző adóévben a bevétele nem haladta meg a 15 millió forintot,
- és az egyéni vállalkozó bevétele az adóévben sem haladja meg a 15 millió forintot.
- Az általános szabályoktól eltérően az az egyéni vállalkozó, akinek tevékenysége az adóév egészére kiskereskedelmi tevékenységnek minősül – a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet alapján – választhatja az átalányadózást, ha az átalányadózást megelőző adóévben a bevétele maximum 100 millió forint.

További feltételek:

- Csak az egyéni vállalkozói tevékenység egészére választható az átalányadózás.
- Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó a vállalkozási tevékenysége mellett mezőgazdasági kistermelőként is választhatná az átalányadózást, úgy külön-külön és egyidejűleg is engedélyezett az átalányadózást választása a két különböző tevékenységre.
- Abban az esetben, ha az átalányadózásra való jogosultság bármely feltétel teljesülésének hiányában szűnik meg, úgy a vállalkozónak a vállalkozói jövedelem szerinti adózásra kell áttérni. Ebben az esetben, a vállalkozónak kötelező a pénztárkönyv részletező vezetése, azzal a feltétellel, hogy addig az időpontig, amíg átalányadózó vállalkozó volt a pénztárkönyvben a költségekre vonatkozó adatokat tételenként egy összegben kell feltüntetnie.
- Ha az egyéni vállalkozó jogosultsága megszűnt az átalányadózás választására, vagy saját maga döntött úgy, hogy nem ezt a módszert alkalmazza, csak akkor választhatja ismét az átalányadózás módszerét – a feltételek fennállása mellett – ha legalább 4 adóév eltelt.

3.4 AZ EGYSZERŰSÍTETT VÁLLALKOZÓI ADÓ (EVA) HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ

Az EVA törvényi hátterét a 2002. évi XLIII törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról (a továbbiakban Eva tv.) szabályozza.

A törvény 2. § (1) alapján az adó alanya lehet (tehát aki ily módon adózhat):

- az egyéni vállalkozó,
- az egyéni cég,
- a korlátolt felelősségű társaság,
- a szövetkezet,
- a lakásszövetkezet,
- a betéti társaság,
- a közkereseti társaság,
- az erdőbirtokossági társulat,
- az ügyvédi és közjegyzői iroda,
- a végrehajtói iroda,
- és a szabadalmi ügyvivői iroda.

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0200043.TV

Letöltés dátuma: 2014.10.02.

A törvény célja elsősorban az EVA-s adóalany nyilvántartási kötelezettségeinek egyszerűsítése és az adóterhelés mérséklése.

Abban az esetben lehet valaki EVA alanya, ha:

- a. az adóévet megelőző második évben az éves szintre átszámított, általános forgalmi adóval növelt bevétele maximum 30 millió forint
- b. és ha az adóévet megelőző évben az átszámított éves bevétele nem haladja meg a 30 millió forintot.

További kritériumok:

- folyamatos egyéni vállalkozói tevékenység,
- a magánszemély az általa végzett termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás esetén vállalkozói bevételt, a jogi személy és az egyéni cég a számvitelről szóló törvény előírásainak megfelelően árbevételt számolt el.
- a jogi személy és az egyéni cég nem esett át átalakuláson – ide értve a beolvadást és a kiválást is,

- Az EVA-s adóalanyiságot a törvényi feltételeknek megfelelően új adózók az adóévet megelőző év december 20-ig választhatják az erre rendszeresített nyomtatványon. A bejelentést ugyancsak december 20-ig vissza lehet vonni. A határidő jogvesztő, így a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelmet előterjeszteni nem lehet.

Tehát amennyiben az adózó 20XX december 8-án bejelentkezik, mint EVA-s adózó, akkor e bejelentkezését legfeljebb 20XX december 20-ig vonhatja vissza. 20XX december 21-én, már nincs lehetősége erre.

18

- Ha az egyéni vállalkozó a törvény hatálya alól kijelentkezik – tehát nem választja ezt az adózási módot – akkor az adókötelezettségét a továbbiakban az Szja tv. szerint teljesíti, ill. amennyiben a feltételek fennállnak, választhatja az átalányadózást, esetleg a kisadózó vállalkozások tételes adóját (KATA) is.
- Ha az egyéni vállalkozó elveszti vagy korlátozzák cselekvőképességét, nem szűnik meg az EVA alanyiság akkor, ha a tevékenységet folytatja a törvényes képviselője.
- Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó elhalálozik, tevékenységét folytathatja az örökös vagy az özvegy is, ha a szándékát az örökös vagy az özvegy az adóhatóságnál 90 napon belül bejelentette.

EVA alanyiság megszűnése jogi személy és egyéni cégek esetében:

- Ezen adóalanyok a számviteli törvény hatálya alá tartoznak.
- Az EVA alanyiság megszűnésekor –mint mérlegfordulónappal – a számviteli törvény szerinti beszámolót köteles a mérlegfordulónaptól számított 5. hónap végéig elkészíteni, illetve letétbe helyezni.
- Ebben az esetben a naptári év első napjától az EVA alanyiság megszűnésének napjáig eltelő időintervallum egy üzleti évnek minősül.

Az EVA alanyiság megszűnését követően az az adóalany, aki továbbra is gazdasági tevékenységet végez, új ÁFA alanyként minősül. E tekintetben az adózó az ÁFA adózási mód szempontjából bejelentési kötelezettség terheli. Abban az esetben, ha az adóalany e bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti, akkor csak az általános szabályoknak megfelelően teljesítheti az ÁFA fizetési kötelezettségét, tehát nem illetik meg mentességi ÁFA bejelentési kötelezettségét teljesíteni, az adóhatóság mulasztási bírságot szab ki. Addig, amíg e kötelezettségét nem teljesíti, nem illeti meg az adóalanyt: adó visszaigénylés, adó visszatérítés, költségvetési támogatás igénylése és a túlfizetés visszatérítésére vonatkozó jogosultság sem.

3.5 A KISADÓZÓ VÁLLALKOZÁSOK TÉTELES ADÓJÁNAK (KATA) HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ

A 2013. január 1-jén hatályba lépett 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (a továbbiakban Katv.) rendelkezik a KATA hatálya alá tartozó egyéni vállalkozói tevékenységről.

Az adó alanya lehet:

- egyéni vállalkozó
- egyéni cég
- a csak magánszemély taggal rendelkező közkereseti társaság,
- és a csak magánszemély taggal rendelkező betéti társaság.

A KATA alanyiség ideje alatt nem tartoznak a számviteli törvény hatálya alá.

Kizáró okok:

A Katv. 4. § (3)-(4) alapján:

„Nem választhatja az adóalanyiságot az a vállalkozás, amelynek adószámát az adóhatóság a bejelentést megelőző két éven belül törölte, vagy ezen időszakban a vállalkozás adószáma jogerősen fel volt függesztve.

(4) Nem választhatja az adóalanyiságot az a vállalkozás, amely az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke, illetve a TEÁOR 2008 szerint 68.20 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése besorolású tevékenységből az adóalanyiság választásának évében bevételt szerzett.”

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200147.TV

Letöltés dátuma: 2014.10.02.

A Katv. törvény szerinti adóalanyiság kezdete:

- Kezdő vállalkozás esetén: a tevékenységét évközben kezdő vállalkozás bejelentését az állami adóhatósághoz való bejelentkezéssel egyidejűleg teheti meg. Ekkor a KATA alanyiság a nyilvántartásba vétel napjával kezdődik, de legkorábban 2013.01.01-jén jöhetett létre.

- Működő egyéni vállalkozók esetén a KATA alanyiság a feltételek megléte esetén a bejelentést követő hónap első napjával jön létre.

Forrás:

<http://logoszstudio.com/482/KATA-ad%C3%B3z%C3%A1s>

Letöltés dátuma: 2014.10.02.

A bejelentés visszavonása:

- Abban az esetben, ha már működő az adózó, a KATA választásával kapcsolatos nyilatkozat visszavonható mielőtt megkezdődik az adóalanyiság, mivel a visszavonáskor az adózó még nem tekinthető adóalanynak.
- Ha az adóalany már a KATA hatálya alá tartozik, és ekkor szerez tudomást arról, hogy nem választhatta volna a KATA adózási módot, akkor az illetékes adóhatóságtól kell kérnie az adóalanyisága megszüntetését – ekkor az adóhatóság határozat keretében törli az adóalanyiságot. → Mivel ebben az esetben, az adóalany amúgy sem volt jogosult a KATA alanyiság választására, a Katv. szerinti adóalanyiság nem is jött létre, így az nem is szüntethető meg. Így nem vonatkozik az egyéni vállalkozóra az a szabály, miszerint a megszűnéstől számított 24 hónapon belül az adóalanyiság nem választható újra.

A bejelentéskor nyilatkozni kell arról, hogy a kisadózó egyéni vállalkozó főállású kisadózónak minősül-e, avagy nem. A két fogalom közti különbségtétel lényeges, hiszen a főállású kisadózó után magasabb összegű a tételes adófizetési kötelezettség.

Főállású kisadózónak minősül, aki a következő feltételek valamelyikének nem felel meg a tárgyhoz bármely napján fennálló státusz alapján:

- minimum heti 36 órás foglalkoztatotti jogviszonnyal rendelkezik
- az 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről (a továbbiakban Tbj.) szóló törvény értelmében kiegészítő tevékenységet folytatónak minősül: 4. § e) pontja értelmében: *„Kiegészítő tevékenységet folytató: az az egyéni, illetve társas vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte”*

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700080.TV

Hatálya: 2014.10.02.

- külföldön biztosított személy (a 883/2004/EK számú szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendelet alapján),
- az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által közzétett kétoldalú szociálpolitikai, szociális biztonsági egyezmény alapján más államban biztosítottak minősül,

- ha az adóalany 2011. december 31-én I., II., illetve III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosult magánszemélynek minősül (a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény értelmében), és a 2011. évi CXCI törvény - a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról - értelmében rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásában részesül,
- a rehabilitációs hatóság komplex minősítése szerint 50% vagy annál kisebb mértékű rokkantsági ellátásban részesül,
- a kisadózó vállalkozási tevékenységen kívül más vállalkozásban nem kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozónak minősül, tekintettel a kisadózó vállalkozásban fennálló főállású tevékenységből adódó jogállásra is.

A KATA alanyiság megszűnik, – többek között – ha:

- ha az adóalany bejelenti, hogy adókötelezettségeit a továbbiakban nem a KATA szabályai szerint kívánja teljesíteni,
- ha megszűnik a kisadózó egyéni vállalkozói jogállás – akkor a megszűnés napjával szűnik meg a KATA alanyiság,
- a Katv. hatálya alá tartozó egyéni cég, betéti társaság, közkereseti társaság jogutód nélküli megszűnésének napján,
- ha a naptári negyedét utolsó napjával, az állami adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása meghaladja a 100 ezer forintot,
- a végelszámolás, felszámolás és kényszertörlési eljárás időpontját megelőző nappal,
- az átalakulást megelőző nappal, ha az átalakulás következtében a vállalkozás nem felel meg az adóalanyiság feltételeinek.

Az adóalanyiság megszűnésétől számított 2 évig, azaz 24 hónapig a KATA alanyiság ismételen nem választható.

3.6 TÉTELES ÁTALÁNYADÓZÓ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ

A tételes átalányadózás lehetőségét a fizető vendéglátó tevékenységet folytató magánszemély választhat.

Az Szja tv. 57/A § (1) alapján „fizető vendéglátó tevékenységet folytató magánszemély az, aki - nem egyéni vállalkozóként - a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló kormányrendelet szerinti egyéb szálláshely-szolgáltatási tevékenység keretében - nyújt szálláshelyet ugyanannak a személynek adóévenként 90 napot meg nem haladó időtartamra.”

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV

Hatály: 2014.10.02.

A magánszemély az adóév egészére a tevékenységből származó bevételre tételes átalányadózási lehetőséget választhat. Ennek feltétele, hogy a fizető vendéglátó tevékenységet a tulajdonában, hasznélvezetében lévő egy nem kifejezetten szálláshely-szolgáltatás rendeltetésű üdülőben vagy lakásban végezze.

További figyelembeveendő feltétel:

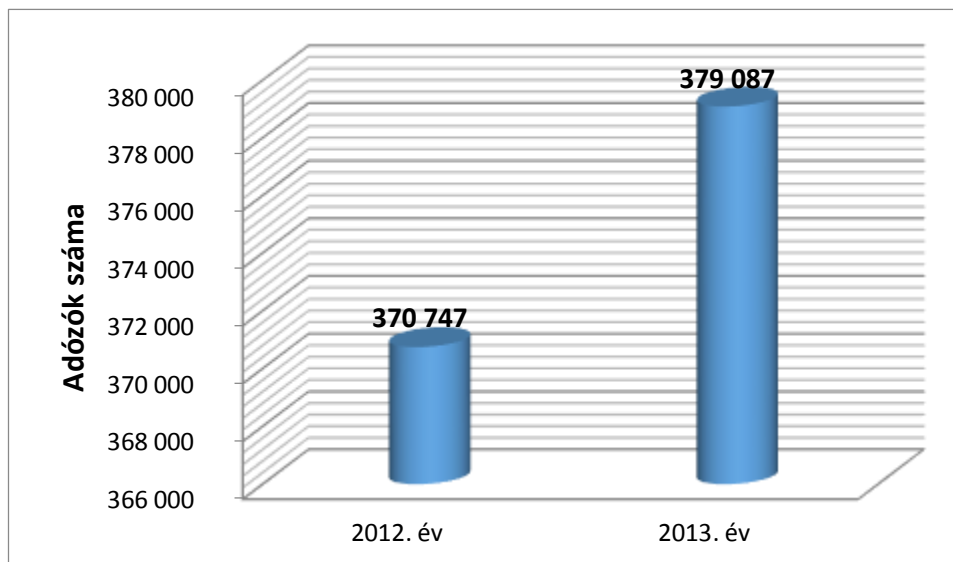
- A fizető vendéglátó tevékenységet folytató magánszemély nem minősül egyéni vállalkozónak, adószámos magánszemélyként tartják nyilván,
- a tevékenységgel kapcsolatos minden bizonylatot meg kell őrizni,
- a tételes átalányadó összege szobánként, évente 32 ezer forint,
- a tételes átalányadó összegét egyenlő összegekben $\frac{1}{4}$ évente a negyedévet követő hónap 12. napjáig, a tevékenység megszüntetése esetén a megszüntetés napját követő 15 napon belül – meg kell fizetni,
- A megszüntetést követően a tevékenység figyelembevételével a bevételt és a felmerülő költségét a megszüntetés időpontját megelőzően megszerzett bevételnek illetve a tevékenységgel kapcsolatosan felmerült költségnek kell tekinteni.

A következő fejezetben pedig szeretném az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos statisztikai adatokat ismertetni.

4. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK KÖLTSÉGVETÉSRE GYAKOROLT HATÁSA

A fejezet feldolgozásához elsősorban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2013. évi Évkönyve szolgált segítségül.

Az egyéni vállalkozók számának meghatározásával kezdeném. Adó szakágban a következőképpen alakult az egyéni vállalkozók száma:

8. ábra: Egyéni vállalkozók számának alakulása

Forrás: Saját szerkesztés a NAV Évkönyv 2013, 80.o. alapján

A diagram alapján megállapítható, hogy 2012. évről 2013. évre összesen 8.340 fővel, azaz 2.25%-kal nőtt az egyéni vállalkozók száma.

2012. évben mindösszesen működő adóalany országszerte 1.740.709 fő volt, így az egyéni vállalkozók $\frac{370.747}{1.740.709} \cdot 100 = 21,29\%$ -át teszik ki az összes működő adózóknak.

2013. évben mindösszesen a működő adózók száma 1.778.662 fő, így az egyéni vállalkozók $\frac{379.087}{1.778.662} \cdot 100 = 21,31\%$ -át teszik ki a működő adózóknak.

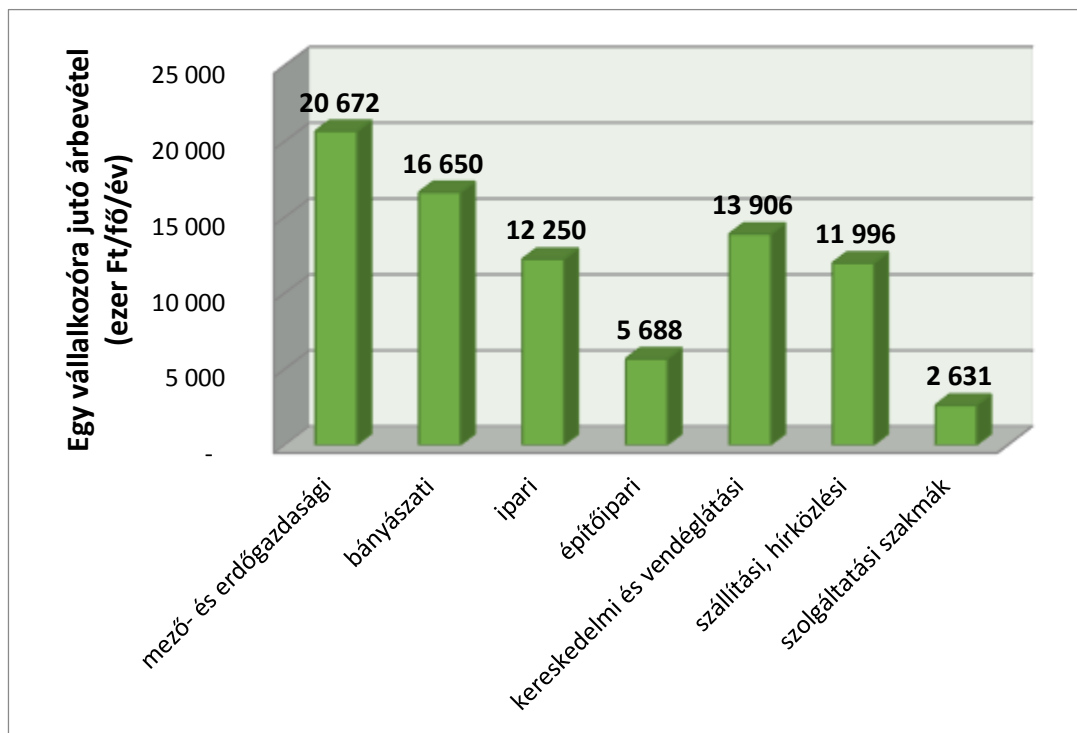
Összességében elmondható, hogy elhanyagolható mértékben 0,02%-ban nőtt az egyéni vállalkozók száma 2012. évről 2013. évre.

Az egyéni vállalkozók bevallásaiból a következő adatok állnak rendelkezésünkre:

A szakmai tevékenység jellegének figyelembe vétele mellett a következő területek emelhetők ki:

- mezőgazdaság,
- kereskedelem,
- vendéglátás,
- ipar stb.

A következőkben pedig szeretném az egyéni vállalkozók árbevételének és nyereségének szakágankénti bontását bemutatni.

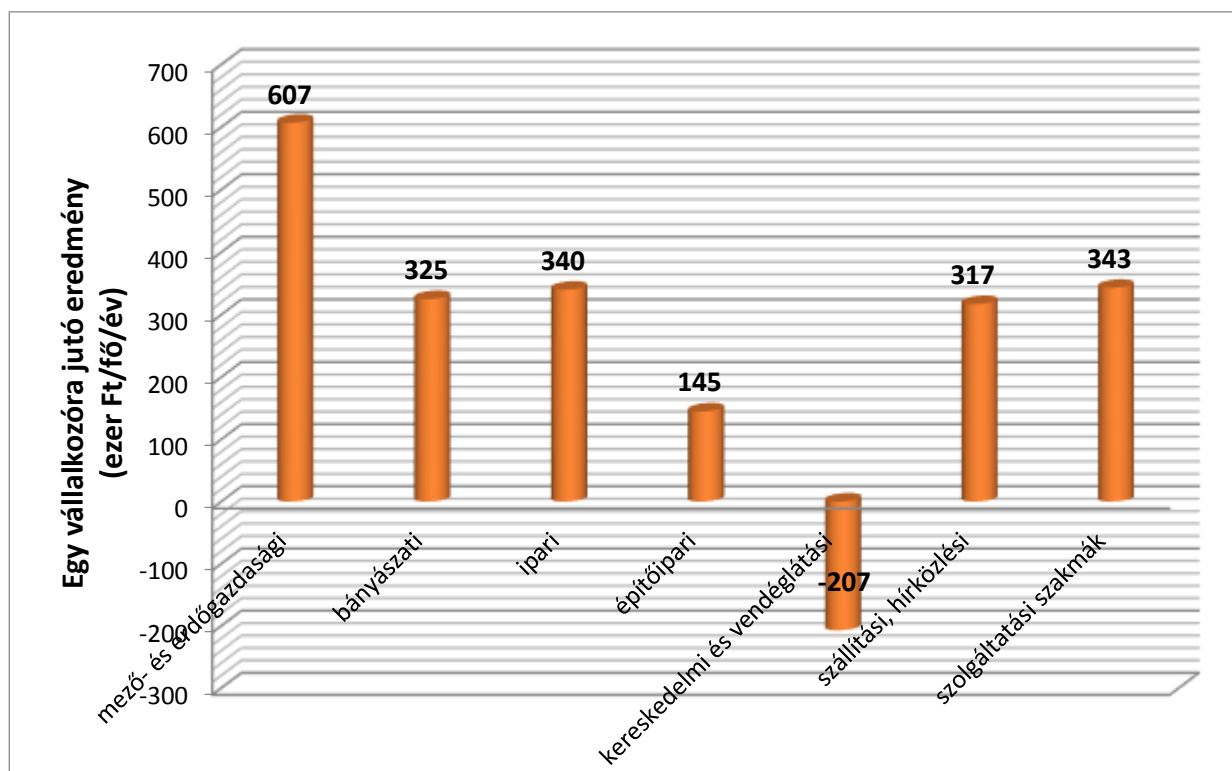
9. ábra: Az egy vállalkozóra jutó árbevétel alakulása 2012. évben

Forrás: Saját szerkesztés a NAV Évkönyv 2013, 95.o. alapján

Ahogy a diagramon is látható a mező- és erdőgazdasági valamint a bányászati szakmai tevékenységek azok, ahol viszonylag magas az egy vállalkozóra jutó árbevétel alakulása. Természetesen a turisztikai állomány figyelembe vétele mellett a kereskedelmi és vendéglátási szakmai terület árbevétele sem elhanyagolható.

A következő diagram pedig már a költségek, adó-, és járulékfizetési kötelezettségek után.

10. ábra: Az egy vállalkozóra jutó eredmény alakulása a 2012. évben

Forrás: Saját szerkesztés a NAV Évkönyv 2013, 95.o. alapján

Az egy vállalkozóra jutó árbevétel alakulásával ellentétben az egy vállalkozóra jutó eredmény alakulása más képet mutat.

Habár a mező- és erdőgazdasági terület még így is viszonylag jó értéket mutat (607 ezer Ft/fő/év), a kereskedelem és vendéglátás területén a pozitív árbevétel után negatív értékbe hajló eredményesség látszódik, mely a tevékenység ciklikusságából (időszakokból) is következik.

Összességében elmondható, hogy vannak olyan szakmai területek, ahol – a többi tevékenységhez képest – a nagyobb eredményességet lehet elérni, és vannak olyan területek, ahol, sajnos a vállalkozón kívüli okok miatt nehezebben eredményességet produkálni.

A következőkben pedig szeretnék az egyéni vállalkozók bevételeiről és költségeiről egy általános, át fogó képet adni.

5. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK BEVÉTELEI ÉS KÖLTSÉGEI

5.1 BEVÉTELEK

Az egyéni vállalkozók bevételeinek minősülő tételeiről az Szja törvény 49/B § (1) bekezdése kimondja, hogy a tevékenységéből származó vállalkozói bevételeket a 4. és a 10. számú melléklet rendelkezései szerint számolhatja el.

Az Szja törvény 10. számú melléklete tartalmazza a tételeket, melyek az egyéni vállalkozó bevételeinek számolhatóak el. Ezen tételek – többek között:

- az értékesített termék, áru vagy szolgáltatását ellenértékeként befolyt, vagy ezek előlegeként a vállalkozó tulajdonába került készpénz, váltó vagy bármely vagyoni érték,
- a vállalkozói tevékenység során avval összefüggésben kapott kamat, kötbér,
- immateriális javak, tárgyi eszközök, anyag, félkésztermékek eladási ára, szokásos piaci értéke,
- előállított, vagy vásárolt termék, szolgáltatás piaci értéke, ha azokat a vállalkozó szorosan a vállalkozási tevékenység folytatása érdekében használja, ill. részben vagy egészben ellenszolgáltatás nélkül másoknak átenged, feltéve, ha a termékkel vagy szolgáltatással kapcsolatban felmerült költséget számolt el,
- nem kell növelni a bevételt a saját célra történő felhasználás, ill. a részben vagy egészben ellenszolgáltatás nélkül átengedett termék/szolgáltatás értékével, ha:
 - ha az egyéni vállalkozó ezzel kapcsolatban költséget nem számolt el,
 - ha e kiadásokkal csökkenti az összes költség értékét,
 - ha a terméket/szolgáltatást adófizetés terhe mellett, magánszemélynek térítés nélkül átadja,
 - ha a fent említett terméket/szolgáltatást elemik károk, katasztrófák fellépése esetén közadakozás keretében átnyújtja,
 - abban az esetben, ha az egyéni vállalkozót káresemény éri, az ezzel összefüggésben kapott kártalanítás, kártérítés összege, ideértve a felelősségbiztosítás alapján felvett összeget.

- bevételnek minősül a támogatások összege is, avval a feltétellel, a fejlesztési célra vagy költségek fedezetére szolgáló támogatás összegét csak akkor kell az egyéni vállalkozónak a bevételei között elszámolnia, ha az ezzel kapcsolatos kiadásait a költségek között elszámolja
- költségek fedezetére vagy fejlesztési célból kapott összeg akkor minősül támogatásnak, ha kizárólag a felmerült és igazolt kiadásainak a folyósításával történő elszámolási kötelezettsége mellett kap az egyéni vállalkozó.

**Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó
egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre
vonatkozó alapvető szabályok 2014. évben**

ESETTANULMÁNY

A dolgozatban szereplő kitalált vállalkozói tevékenység bevételeiről:

Dr. Minta Martina önálló ügyvédként, egyéni vállalkozói tevékenységét 2013.11.04.-én kezdte meg. Önálló tevékenységének kezdetén, néhány jogi ügyben tevékenykedett, bevételei nem számottevőek – lévén, hogy 2013. adóévben tevékenysége, csak 2 hónapot érint.

Ügyvédi tevékenységének díjai:

1. Óradíjas tevékenysége: Jogi tanácsadás
 - a. Magánszemélyek, esetében: 6.000 Ft/óra
 - b. Egyéni vállalkozók, gazdasági társaságok esetében: 10.000 Ft/óra
2. Százalékban meghatározott díjak: Ingatlan ügyletekben, Pl.: adásvételi szerződés
 - a. Magánszemélyek esetében: Az adásvételi szerződés értékének 2%-a
 - b. Egyéni vállalkozók, gazdasági társaságok esetében: Az adásvételi szerződés értékének 5%-a
3. Fix díjas tevékenységek:
 - a. Képviselőt hagyatéki ügyekben: 19.500 Ft/képviselőt
 - b. Képviselőt cégbírói eljárásban: 59.000 Ft/képviselőt
 - c. Képviselőt büntetőjogi eljárásban: 47.500/ képviselőt
 - d. Képviselőt gyermek elhelyezési perben: 43.500/ képviselőt
 - e. Képviselőt válóperes eljárásban: 39.000 Ft/képviselőt

Egyéni vállalkozó lévén, az egyszeres könyvvizetési kötelezettségének eleget téve bevételeit és költségeit Dr. Minta Martina könyvelője is Pénztárkönyvben vezeti kellő részletességgel és teljességgel. A Pénztárkönyv a dolgozat 3. számú melléklete, mely részletesen tartalmazza a gazdasági tevékenység során keletkezett bevételeket, és a későbbiekre nézve a kiadásokat is. A gazdasági események alátámasztó dokumentumait – a bevételi számlákat – dátum szerinti sorrendben a dolgozat 4. számú melléklete tartalmazza. Egyéni vállalkozóként lehetősége van - ügyvédi tevékenységét figyelembe véve - Egyszerűsített készpénzfizetési számla és Számla használatára is, az ügyvédnő két különböző tömbbel rendelkezik. Egyszerűsített készpénzfizetési számláit abban az esetben használja, ha a teljesítés határideje egybe esik a fizetési határidővel, tehát azonnali készpénzmozgás áll be. Döntő többségben magánszemély ügyfeleknél használja e tömböt. Számlatömbjét elsősorban gazdasági társaságok esetében használja. E számlák átutalással teljesítendőek, 5 napos fizetési határidővel. A bevételi számlák mellett a pénztárkönyv legelső sorába – adóalapba be nem számító bevételként - tőke betét hozzájárulás van beállítva. Dr. Minta Martina, mint magánszemély bocsátott a vállalkozás rendelkezésére egy összeget, mely összeg a kezdeti kiadások fedezetére szolgál addig, míg a vállalkozás működése során nem termel a költségek fedezetére elég bevételt. A tőkebetét alátámasztó dokumentumát is a dolgozat 4. számú melléklete tartalmazza.

A következőkben vegyük számba, egy egyéni vállalkozó bevételt növelő tételeit.

5.2 BEVÉTELT NÖVELŐ TÉTELEK

A vállalkozó bevétel összegét néhány tétel növeli. Ezek a teljesség igénye nélkül a következők:

- az adóalapot nem érintő, de mégis bevételként számon tartott készletérték abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó Eva-t, Kata-t, vagy átalányadózás módszere közül választott korábban és visszatér a vállalkozói jövedelem szerinti adózás módszerére,
- az alkalmazottak átlagos állományi létszámának csökkenése miatt figyelembe vett összeg,
- az Eva törvény vagy a Katv. hatálya alá történő áttéréskor az egyéni vállalkozót megillető azon ellenérték, amelyről a kiállított bizonylat szerint a teljesítési időpontja megelőzi az Eva/Kata alanyiság kezdeti időpontját,

- a tevékenység megszűnése esetén további bevételnek kell tekinteni:
 - a megszűnés időpontjában a fellelhető készletek leltár szerinti értéke
 - kizárólag az egyéni vállalkozás tevékenysége érdekében használt ingatlan használati vagy bérleti jogáról történő lemondáskor fennálló ellenérték.

Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre vonatkozó alapvető szabályok 2014. évben

5.3 KÖLTSÉGEK

„Az egyéni vállalkozó a vállalkozói adóalap kiszámításakor főszabályként az Szja tv. 4. és 11. számú mellékletében foglalt rendelkezések alapján számolhat el költséget. A kiadás igazolására csak az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII törvényben (a továbbiakban Áfa tv.) meghatározott bizonylat felel meg abban az esetben, ha a vállalkozó olyan terméket, szolgáltatást vásárol, amelynek az eladója bármely oknál fogva ezek átadására kötelezett.”

Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre vonatkozó alapvető szabályok 2014. évben (7. o.) Letöltés dátuma: 2014.10.22.

- Költségként csak a ténylegesen felmerült és a szabályszerűség követelményeinek megfelelően készült bizonylat alapján olyan kiadás számolható el, amely a tevékenység érdekében merült fel, és az Szja törvény értelmében is elismert költségnek minősül.
- Az általános szabályoktól eltérő szabályozási kör vonatkozik az értékcsökkenés alá vont tárgyi eszközökre és immateriális javakra. Speciális szabályozással ugyan, de költségként állítható be az egyéni vállalkozó Pénztárkönyvébe.

Ahogy a bevételeknél, úgy a kiadások esetében is az Szja törvény 49/B § (1) bekezdése értelmében vállalkozói költségként a vállalkozói kivét és a vállalkozói bevétel elérése érdekében felmerült kiadás a 4. és 11. számú melléklet szerint számolható el.

A 11. számú melléklet értelmében, a vállalkozói tevékenységgel kapcsolatban költségként számolható el:

- anyag- és árubeszerzésre fordított kiadás, adott esetben az előleg összege,
- kizárólag a vállalkozás tevékenységét szolgáló tárgyi eszközök, immateriális javak beszerzési költsége, ha azok egyedi értéken maximum 100.000 Ft, ezek az ún. kis értékű tárgyi eszközök,
- a vállalkozás tevékenységével kapcsolatban használt, beszerzési értékhatártól függetlenül a tárgyi eszközök, immateriális javak zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkára fordított kiadás,
- az alkalmazott bére és közterhei, melyek kifizetésre kerültek,
- segítő családtag részére adott juttatás, és az ezzel kapcsolatos közterhek,
- a megfizetett cégautó adó,
- a vállalkozói tevékenység érdekében felmerült illeték, vám- és perköltség (kivéve, ha az a tárgyi eszköz beszerzési árának részét képezi),
- hivatali, üzleti utazás esetén felmerült utazási, szállítási költségek, valamint a külföldre történő utazás esetén az igazolás nélkül elszámolható összeg maximális mennyisége (15 euro/nap),
- a saját tulajdonában lévő, kizárólag a vállalkozói tevékenységhez használt tárgyi eszközök, immateriális javak 100.000 forint egyedi értékem meghaladó beszerzési költségét értékcsökkenési leírás keretében számolhatja el. Az immateriális javak és a tárgyi eszközök értékcsökkenési leírásakor az Szja tv-ben meghatározott szabályokat és leírási kulcsokat kell alkalmazni,
- helyi önkormányzatoknak valamint a központi költségvetésbe az adóévben megfizetett, a vállalkozói tevékenységhez kapcsolódó adók,
- nem megállapodás alapján saját maga után befizetett Szociális hozzájárulási adó (a későbbiekben SZOCHO) valamint egészségügyi szolgáltatási járulék (a későbbiekben ESZJ),
- a tevékenységhez szükséges munkaruha, ha az Szja tv. 1. számú melléklete adómentesen adható munkaruhák között nevesíti,

- az internet használat díja 100%-ban elszámolható költségnek minősül, amennyiben a lakás és a telephely elkülönül egymástól. Ha nem különül el e kettő egymástól, akkor a díj 50% ismerhető el költségként,
- a vállalkozói kivét: *„A vállalkozói kivét összege olyan önálló tevékenységből származó, az összevont adóalapba tartozó jövedelemnek tekintendő, amellyel szemben költség, költséghányad vagy más levonás nem számolható el. A vállalkozói kivét nagyságát az egyéni vállalkozó dönti el.”*

Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre vonatkozó alapvető szabályok 2014. Letöltés dátuma: 2014.10.22.

ESETTANULMÁNY

Ebben az alfejezetben szeretném bemutatni Dr. Minta Martina kitalált egyéni vállalkozó tevékenysége során felmerült költségeket. A költségeket igazoló számlák, valamint az egy-egy számítás alátámasztására szolgáló bizonylatok, a dolgozat 5. számú mellékletében találhatóak.

A tevékenység során felmerült költségek:

- Cégtábla beszerzési, felszerelési költségek
 - Irodai berendezés költsége
 - Irodaszer költsége
- } A tevékenység megkezdéséhez szükséges kiadások, melynek fedezetére a tőke betét összege szolgál.
- Az Szja tv. a gépjárművek hivatali, üzleti célú használatával kapcsolatos kiadásokat az elismert költségek közé sorolja.

A kitalált, önálló ügyvédi tevékenység esetében: Az egyéni vállalkozónak is lehetősége van arra, hogy útnyilvántartás vezetése helyett –saját tulajdonú személygépkocsi használata címén, függetlenül az üzemeltetett személygépkocsik számától– havi 500 kilométernek megfelelő költséget számoljon el a személygépkocsi üzemi célú használata miatt.

Forrás: 8. számú információs füzet: A gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos költségek elszámolásának alapvető szabályai a személyi jövedelemadó és a társasági adó rendszerében 2014, Letöltés dátuma: 2014.10.22.

Saját tulajdonú személygépkocsi: az egyéni vállalkozó vagy a házastárs tulajdonában lévő vagy az általuk zárt végű lízingbe vett személygépkocsi.

Dr. Minta Martina a vállalkozás kezdetlegességére tekintettel nem vezet útnyilvántartást, havi 500 km átalánnyal számol.

Amennyiben az egyéni vállalkozó ezt a módszert választja, akkor az üzemanyagköltség a norma szerinti üzemanyag-mennyiség figyelembevételével a NAV által közzétett ár alapulvételével, a fenntartási költségek pedig kizárólag a kilométerenkénti 9 forint általános személygépkocsi-normaköltség alkalmazásával számolhatók el.

- Ahogy a dolgozat előző részeiben már említésre került az ügyvédnő egy könyvelő irodát bízott meg könyveinek vezetésével, bevételeinek elkészítésével. A könyvelési díj, mint költség szerepel a kiadások között.
- Az irodahelyiség nem saját tulajdon, hanem bérelt helyiség, így a helyiségbérleti díj is költségként merül fel.
- Alkalmazottja és saját maga után megfizetendő adó, járulékok is költségként merülhetnek fel a működés során.
- Tárgyi eszköz beszerzése után értékcsökkenést számol el költségként, az Szja tv. 11. számú mellékletében foglaltak szerint.

Mind a bevételek mind a költségek elszámolása Pénzforgalmi elven történik. A bevételi számlák a rendelkezésre állás dátumában vannak bevételként figyelembe véve. Tehát készpénzfizetési számla esetén a teljesítés és a fizetési határidő megegyezik, így a teljesítés napjára van bevételként feltüntetve.

Átutalási számlák esetében nem a teljesítés, hanem a fizetési határidő van figyelembe véve. Költség számlák esetében pedig ugyanúgy fizetési határidőben, a kiegyenlítés dátumával vannak költségként elszámolva.

Az Szja tv. lehetőséget ad e szemléletmódtól való eltérésre. Az értékcsökkenési leírás független a tényleges kifizetés időpontjától egyik vagy másik évben, mégis költségként elszámolható tételnek minősül.

5.4 BEVÉTELT CSÖKKENTŐ TÉTELEK

Az egyéni vállalkozók által igénybe vehető kezdeményeket, melyek a bevétel csökkentésére alkalmasak, az Szja tv. 49/B § (6) bekezdés taglalja:

- min. 50%-ban megváltozott munkaképességű foglalkoztatott alkalmazása esetén foglalkoztatottanként a kifizetett bér összege, de legfeljebb az érvényes minimálbér összege,
- szakképző iskola tanulói – akik tanulószervződés alapján vannak foglalkoztatva – után minden megkezdett hónapban a minimálbér 24%-a,
- az egyéni vállalkozó saját tevékenysége körében végzett alapkutatás, kísérleti fejlesztés folytatása érdekében felmerült költségként elszámolt összeg, ha a kiadás elszámolása beruházásként valósult meg, így ez értékcsökkenés összege bevételt csökkentő tételként vehető figyelembe, feltéve, ha a kiadások finanszírozása nem támogatásból történt,
- az MTA (Magyar Tudományos Akadémia) által alapított kutatóhely és az egyéni vállalkozó által írásban kötött szerződés alapján, a vállalkozói tevékenység keretében történt kutatás, fejlesztés esetében legfeljebb 50 millió forint, feltéve, hogy az összege „de minimis” kis összegű támogatásnak minősül, az Szja tv. 49/B § (6) bekezdés c) pontja, valamint ugyanezen törvény 3. §-a értelmében,
- az adóbevallásban feltüntetett fejlesztési célra nyilvántartásba vett összeg, mely az elszámolt vállalkozói bevételeknek és a vállalkozói költségek különbségének 50%-a, de max. 500 millió forint lehet.

Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre vonatkozó alapvető szabályok 2014.

5.5 VESZTESÉG

Az Sza tv. 49/B § (7) bekezdés értelmében az egyéni vállalkozóknak lehetőséget adtak arra, hogy a bevételt meghaladó költségeket a következő évek egyéni vállalkozásból származó jövedelmével szemben számolja el → elhatárolás.

- Az adóévet terhelő elhatárolt veszteséget az előző évekről áthozott elhatárolt veszteség figyelembe vétele nélkül kell megállapítani.
- Nincs kötelező engedélyeztetés az illetékes Adóhivatalnál az elhatárolt veszteség tekintetében, ha a veszteség a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének betartása mellett keletkezett.
- Az elhatárolt veszteség bármely követő adóévben a vállalkozói jövedelemmel szemben elszámolhatja, de az elhatárolt veszteség összege, legfeljebb az elhatárolt veszteség összegének figyelembe vétele nélkül számított vállalkozói adóalap 50%-ig érvényesíthető.
- Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó mezőgazdasági tevékenységet folytat a tárgyévi veszteség összege korlátozottan vihető vissza a megelőző 2 évre önellenőrzés keretében azzal a feltétellel, hogy a visszamenőleges elhatárolás esetén az egyes adóévekre az elhatárolt veszteség 30%-a vonható csak le veszteségelhatárolás címén. Ha a veszteség összege ennél nagyobb, akkor a fennmaradó rész a későbbi évek jövedelmével szemben érvényesíthető.
- Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó elhalálozik, és volt elhatárolt vesztesége, akkor az özvegye vagy örököse az egyéni vállalkozóra irányadó rendelkezések szerint számolhatja el, ha az elhunyt tevékenységét folytatja, feltéve, hogy a folytatási szándékát be is jelentette az illetékes adóhivatalnál 3 hónapon belül.

A következő fejezetben pedig szeretném feltérképezni a 3. fejezetben bemutatott „adózási típusonként” elkülönített egyéni vállalkozók adó- és járulék megállapítási kötelezettségeit.

6. AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK ADÓZÁSI FOLYAMATA

6.1 ADÓK

A dolgozat e fejezetében a 3. fejezetben már bemutatott „típusonkénti” sorrendben szeretném az adó-megállapítási lépéseket megjeleníteni.

1. Vállalkozói jövedelem szerint adózó egyéni vállalkozó esetében:

A vállalkozó a bevételeinek és költségeinek különbségével a vállalkozói jövedelmének összegét kapja.

Az adó alapját az adóévi vállalkozói jövedelem és a korábbi évekről áthozott tárgyévi jövedelemmel szemben érvényesített veszteség figyelembevételével állapíthatja meg.

Mielőtt megállapítja a vállalkozói személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségének összegét, figyelembe kell vennie, hogy a megállapított jövedelem összege eléri e a jövedelem minimum összegét.

„Jövedelem-minimumnak a tárgyévi adóalapba beszámító bevételnek az adóévben az eladásra szerzett áruk beszerzési értékével és az eladott közvetített szolgáltatások értékével csökkentett részének 2 %-át kell tekinteni.”

Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre vonatkozó alapvető szabályok 2014., 13.o. Letöltés dátuma: 2014.10.27.

Az Szja tv. 49/B § figyelembe vételével a következő egyenletek írhatók fel az adó alapjának meghatározásához:

- 1) $\text{Bevétel} + \text{bevévelt növelő tételek} - \text{bevévelt csökkentő tételek} - \text{költségek} - \text{veszteség} = \text{Vállalkozói adóalap}$
- 2) $\text{Bevétel-eladott áruk beszerzési értéke (ELÁBÉ)} - \text{eladott közvetített szolgáltatások értéke} = x \cdot 0,02 = \text{Jövedelem minimum}$
- 3) $\text{Bevétel} + \text{bevévelt növelő tételek} - \text{költségek} = \text{Hasonlítási alap}$

Ha hasonlítási alap > jövedelem minimum → akkor az 1) pont alapján kell a személyi jövedelemadó alapját megállapítani

Ha hasonlítási alap < jövedelem minimum → akkor a 2) pont szerint a jövedelem minimum után kell adózni, amennyiben az adózó nem él nyilatkozattételi jogával.

Az egyéni vállalkozónak nem kell figyelembe vennie a jövedelem minimumra vonatkozó rendelkezéseket, ha:

- az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdését megelőző 36 hónapban nem folytatott egyéni vállalkozói tevékenységet a magánszemély,
- ha elemi kár következett be az adóévben, vagy az azt megelőző évben, az egyéni vállalkozó tevékenységi körében.

A vállalkozói személyi jövedelemadó mértéke: A vállalkozói adóalap 500 millió forintnál kisebb része után az adóalap 10%-a a fizetendő adó, az 500 millió forintot meghaladó része után az adóalap 19%-át kell fizetendő adónak tekinteni.

A megállapított vállalkozói személyi jövedelemadóból érvényesíthető kisvállalkozói kedvezmény is, mely a fizetendő szja max. 70%-át jelenti. További levonást eredményezhet a külföldön megfizetett adó 90%-a, de a levonás max. a külföldön adózott jövedelemre jutó átlagos vállalkozói szja mértékéig alkalmazható.

Az egyéni vállalkozónak a bevallásban megállapított személyi jövedelemadó összegét a bevallást követő év február 25-ig kell megfizetni.

A vállalkozói személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége mellett vállalkozói osztalékadó és egészségügyi hozzájárulás (a továbbiakban EHO) kötelezettsége is terheli az egyéni vállalkozót.

Osztalékadó: A vállalkozói osztalékalapot az adózás utáni jövedelemből kell megállapítani.

„Az adózás utáni vállalkozói jövedelem a vállalkozói adóalapnak a megállapított vállalkozói személyi jövedelemadó összegével, valamint nemzetközi szerződés vagy viszonyosság hiányában a külföldi telephelynek betudható vállalkozói adóalap után külföldön fizetett adóval csökkentett része, növelve a kisvállalkozói kedvezménnyel.”

Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre vonatkozó alapvető szabályok 2014., 14.o. Letöltés dátuma: 2014.10.27.

Módosító tételek:

Vállalkozói jövedelmet növelő tételek:

- a 3 éven belül térítés nélkül átadott tárgyi eszközök beszerzési árának arányos része, kivéve a magánszemélynek ellenszolgáltatás nélkül történő, adófizetési kötelezettséggel járó átadás,
- tárgyi eszköz, immateriális jószág értékcsökkenési leírásának megkezdésének évében a beruházási költséget képező kiadások azon része, amellyel az egyéni vállalkozó a megelőző években az osztalékalapját csökkentette,

Vállalkozói jövedelmet csökkentő tételek:

- a vásárolt, kizárólag az egyéni vállalkozói tevékenységet szolgáló immateriális jószág, tárgyi eszköz értéke után elszámolt értékcsökkenési leírást meghaladó összeg, ha az értékcsökkenési leírást az egyéni vállalkozó az adóévben kezdte el,
- az adórövidítéssel, jogszabálysértéssel összefüggő bírság, késedelmi pótlék összege, melyet az egyéni vállalkozó tevékenységének ellenőrzése során fellelt szabálytalanságok következményeként kell megfizetnie,
- a beruházási költségeket képező kiadások, ha a beruházás keretében beszerzett tárgyi eszköz vagy immateriális jószág értékcsökkenési leírása még nem kezdődött el.

A megállapított osztalékalap után az adó mértéke 16%, melynek összegét a vállalkozói szája-hoz hasonlóan követő év február 25-ig kell megfizetni.

Az egyéni vállalkozók EHO fizetési kötelezettsége:

Az egyéni vállalkozóknak az egészségügyi szolgáltatások finanszírozásához szükséges források kiegészítése érdekében egészségügyi hozzájárulást kell fizetnie. Az EHO százalékosan meghatározott, adó jellegű fizetési kötelezettséget jelent.

A megállapított vállalkozói osztalékalap után 14% EHO fizetési kötelezettség terheli az egyéni vállalkozót.

Szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség:

Az egyéni vállalkozó köteles saját maga után szociális hozzájárulási adót fizetni. E kötelezvény alól mentesül:

- a saját jogon nyugdíjas egyéni vállalkozó,
- olyan özvegyi nyugdíjban részesülő egyéni vállalkozó, aki az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt már betöltötte.

Az általános szabályokat tekintve a vállalkozói jövedelem szerint adózó egyéni vállalkozó szociális hozzájárulási adóalapja a vállalkozói kivét. Ilyen példaként szolgálhat, ha az egyéni vállalkozó január hónapban 200.000 forint vállalkozói kivétet vesz ki, úgy a szociális hozzájárulási adóalapja is 200.000 forint.

A különös szabályokat tekintve meg kell említeni, hogy amennyiben nem él a vállalkozói kivét lehetőségével az egyéni vállalkozó, úgy a minimálbér (garantált bérminimum) 112,5 %-a képezi a szociális hozzájárulási adó alapját.

Abban az esetben, ha a felvett vállalkozói kivét összege kisebb, mint a mindenkori minimálbér (garantált bérminimum), akkor nem a kivét összege, hanem a minimálbér (garantált bérminimum) 112,5 %-a képezi a szociális hozzájárulási adó alapját.

A szociális hozzájárulási adó (SZOCHO) mértéke 27%.

Mentesül a szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettsége alól azokon a napokon amikor:

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi gyermekágyi segélyben (GYES) vagy gyermekgondozási díjban (GYED) részesül,
- önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít,
- fogvatartotti minősége fennáll,
- az egyéni vállalkozói tevékenysége szünetel, tekintettel az ügyvédi, szabadalmi ügyvivői kamarai, közjegyzői vagy állat-egészségügyiszolgáltató tevékenységre is.

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100156.TV

Hatály: 2014.10.29.

ESETTANULMÁNY

Az előzőek figyelembe vétele mellett, vegyük sorra Dr. Minta Martina egyéni vállalkozó adófizetési kötelezettségeit. Az ügyvédnő is a vállalkozói jövedelem szerinti adózási folyamatot választotta.

Dr. Minta Martina 2013.01.01.-2013.10.31. között munkavállalóként tevékenykedett a Minta Ügyvédi Iroda Kft-nél. A munkaviszonyból származó jövedelem, valamint a levont adóelőleg igazolására szolgáló munkáltatói 13M30-as igazolás a dolgozat 6. számú melléklete.

A kötelezettségek bemutatása érdekében a dolgozat 7. számú melléklete a 1353-as szja bevallást tartalmazza.

A munkaviszonyból származó jövedelem, és a levont adóelőleg mellett a 1353-as bevallás tartalmazza az egyéni vállalkozói tevékenység során felmerült gazdasági eseményeket, bevételeit és a költségeit is.

2013.11.04.-2013.12.31. közötti időszakban az adóalapba beszámító bevétel összege 1.008.500 forint, mellyel szemben az elismert költségek összege 658.976 forint. Ezen összegek alátámasztására is a pénztárkönyv szolgál, mely a 3. sz. mellékletben megtalálható.

Így a vállalkozói jövedelem összege 349.524 forint, mely módosított vállalkozói adóalapként lett figyelembe véve.

- Így a 2014. 02.25-ig fizetendő vállalkozói szja összege: 34.952 forint,
- a fizetendő osztalékadó összege 50.332 forint, mely kötelezettség 314.572 forint vállalkozói osztalékadó alap után számítódott,
- a fizetendő egészségügyi hozzájárulás összege 44.040 forint, melynek alapja szintén a vállalkozói osztalékadó alap. Az előzőekhez hasonlóan 2014.02.25-ig kell Dr. Minta Martinának megfizetnie az egészségügyi hozzájárulás kötelezettségét is.

Dr. Minta Martina a mindösszesen 129.324 forint kötelezettségeinek időben eleget tett az adónemenként elkülönített számlákra történő befizetéssel.

2. Átalányadózó egyéni vállalkozó adózási folyamata:

Az átalányadózó egyéni vállalkozó jövedelmének megállapításakor a bevételeket nem lehet kedvezményekkel csökkenteni. A bevételből az egyes tevékenységek szerint különböző százalékban meghatározott költséghányad (költségátalány) levonásával állapítható meg a vállalkozói jövedelem.

Az egyes tevékenységekhez kapcsolódó költségátalányok:

- A bevétel 40%-a, kiegészítő tevékenység esetén a bevétel 25%-a levonható költséghányadként. Bármely tevékenységre vonatkozóan alkalmazható ez a módszer.
- Ha a vállalkozó egész évben a törvényben felsorolt ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási és kereskedelmi tevékenységeket folytat, akkor a bevétel 80%-a, kiegészítő tevékenység esetén a bevétel 75%-a ismerhető el költséghányadként.
- Ha az egyéni vállalkozó a 210/2009. (IX.29.) kormányrendelet – kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről – alapján kiskereskedelmi tevékenységet folytat, akkor a bevételből 87%, kiegészítő tevékenység esetén pedig 83% költséghányad levonásával állapítható meg a vállalkozói jövedelem.

Forrás:

<http://www.penzugyitanoda.hu/adozas-2/finisben-az-szja-bevallas>

Letöltés dátuma: 2014.10.27.

Miután a vállalkozó a bevételek és a költséghányad különbségével megállapította a jövedelmet, akkor a vállalkozói jövedelem is az összevont adóalap részeként adózik.

Az átalányadózó egyéni vállalkozói is köteles szociális hozzájárulási adót fizetni. Az adó alapját az átalányban megállapított jövedelem képezi. Az adó mértéke 27%.

Forrás: 3. sz. Információs Füzet az Szja törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározása és járulékfizetésre vonatkozó alapvető szabályok 2014

3. Az egyszerűsített vállalkozói adó (Eva) hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó adó-megállapítási kötelezettsége:

Az Eva tv. hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó az adóévre vonatkozó összes bevételét módosítja az Eva tv-ben meghatározott korrekciós tételekkel. Így kiszámítható az Eva alapja.

„(2) Az Eva alapjának megállapításakor az adóévben megszerzett összes bevételt növeli:

- *a) az adóévben megszerzett bevétel, ha annak fizetésére (teljesítésére) olyan személy köteles, amellyel az adóalany a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvényben meghatározott kapcsolt vállalkozási viszonyban áll;*
- *(4) A számvitelről szóló törvény hatálya alá tartozó adóalany esetében az eva alapjának megállapításakor az adóévben megszerzett összes bevételt*
 - *a) növeli az adóévben (üzleti évben) megszerzett összes kapott előleg;*
 - *b) csökkenti az eva alapjának megállapításakor az a) pont alapján a megszerzett összes bevétel növeléseként elszámolt kapott előlegből az adóévben a teljesítésre tekintettel elszámolt vagy visszafizetett összeg.*
- *(5)⁴⁴ Az eva alapját csökkenti jogszabály vagy jogerős bírósági, illetve hatósági határozat alapján kapott kártérítés, kártalanítás, sérelemdíj, továbbá az adóalany vállalkozási (gazdasági) tevékenységéhez használt vagyontárgy károsodására vagy megsemmisülésére tekintettel a károkozótól, annak felelősségbiztosítójától vagy harmadik személytől a káreseménnyel kapcsolatosan kapott bevétel, továbbá az adóalany biztosítójától elemi kárra tekintettel kapott bevételként elszámolt kártérítés összege.”*

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0200043.TV

Hatály: 2014.10.27.

Az Eva alapjának meghatározása után az adó mértéke a pozitív adóalap 37%-a.

Ha a bevétel és a bevételt növelő tételek együttes értéke meghaladja az adóalanyiság feltételének számító 30 millió forintos értékhatárt, akkor a meghaladó rész után az Eva mértéke 50%.

Az Eva szerint adózó egyéni vállalkozónak is természetesen kell szociális hozzájárulási adót fizetni a fent említett szabályok és mérték szerint.

Forrás: 5.sz. Információs füzet Az egyszerűsített vállalkozói adó 2014. évi legfontosabb szabályai

4. A kisadózó vállalkozások tételes adójának (KATA) hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó adó-megállapítás módszerei

A KATA hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó adó-megállapítási módszereiről:

- Tételes adó:
 - A kisadózó vállalkozás a bejelentett főállású kisadózó után havonta 50.000 forint, a nem főállású kisadózó után havonta 25.000 forint tételes adót köteles megfizetni. Több kisadózó bejelentése esetén természetesen minden személy után külön-külön meg kell fizetni adót.
 - Ha a kisadózó a hónap bármelyik napján főállású kisadózónak minősül, akkor a fizetendő tételes adó mértéke 50.000 forint. Minden főállású kisadózóként megkezdett hónapra a teljes összeget meg kell fizetni.
 - A főállású kisadózó dönthet úgy is, hogy magasabb összegű tételes adót fizet, akkor a választás alapján minden megkezdett naptári hónapra a fizetendő adó összege 50.000 forint helyett 75.000 forint.
 - A tételes adót a tárgyhónapot követő hó 12.-ig köteles megfizetni a kisadózó.
- Százalékos adó:
 - Ha a kisadózó vállalkozás az adóév minden hónapjára köteles a tételes adót megfizetni, akkor a bevételének 6 millió forintot meghaladó része után 40% adót kell fizetnie.
 - Ha a kisadózó nem köteles az adóév minden hónapjára a tételes adót megfizetni, akkor a 40 % adót a kisadózó vállalkozásnak, a bevételnek azon része után kell megfizetnie, amely meghaladja az adófizetési kötelezettséggel érintett hónapok és havi 500 ezer forint szorzatát.
 - A százalékos mértékű adó megfizetése mellett a kisadózó köteles a tételes adó megfizetésére is.

A következőkben pedig az adófizetési kötelezettségek mellett a járulékfizetési kötelezettségeket szeretném bemutatni.

A tételes adóval kiváltatott kötelezettségek: vállalkozói szja, osztalékadó, társasági adó, a fizetendő járulékok, egészségügyi hozzájárulás, szociális hozzájárulási adó valamint a szakképzési hozzájárulás.

6.2 JÁRULÉKOK

A járulékfizetési szabályok nem tesznek különbséget a vállalkozói jövedelem szerint adózó és az átalányadózó egyéni vállalkozó között.

A biztosítási és járulékfizetési kötelezettségeket az 1997. évi LXXX. törvény - a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről - szabályozza.

A törvény értelmében biztosítottá válik, aki:

- egyidejűleg legalább 36 órát meghaladó foglalkoztatási viszonyban nem áll,
- tanulmányokat közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali tagozaton nem folytat,
- nem minősül kiegészítő tevékenységet folytatónak,
- egyéni vállalkozóként és egyidejűleg társas vállalkozóként is biztosított is biztosított, főszabályként egyéni vállalkozói jogviszonyában minősül főfoglalkozásúnak,
- ha a foglalkoztatása más foglalkoztatónál egyidejűleg nem munkaviszonyban történik (pl. megbízási szerződés, vállalkozási jogviszony).

Járulékalapok és a járulékok mértékei:

- A nyugdíjjárulék alapja vállalkozói jövedelem szerint adózó egyéni vállalkozónál a vállalkozói kivét, míg átalányadózó vállalkozó esetében az átalányban megállapított jövedelem, de legalább a minimálbér (garantált bérminimum) összege. A nyugdíjjárulék mértéke 10%.
- Az egészségbiztosítási és munkaerő piaci járulék alapja vállalkozói jövedelem szerint adózó egyéni vállalkozónál a vállalkozói kivét, míg átalányadózó vállalkozó esetében az átalányban megállapított jövedelem, de legalább a minimálbér (garantált bérminimum) másfélszerese. Az egészségbiztosítási járulék mértéke 7%, mely 4% természetbeni és 3% pénzbeli egészségbiztosítási járulékfizetési kötelezettségből áll. A munkaerő piaci járulék összege 1,5%.

ESETTANULMÁNY

Dr. Minta Martina egyéni vállalkozó 2013.11.04.-én kezdte meg vállalkozói tevékenységét. 1 fő alkalmazottat foglalkoztat, aki jogi asszisztensi feladatokat lát el. Bejelentési kötelezettségének eleget téve az erre a célra rendszeresített 13T1041-es nyomtatványon az adatokat alkalmazottjáról és saját magáról is bejelentette, már a vállalkozás kezdetekor. A bejelentő lap a dolgozat 2. sz. mellékletében megtalálható.

A bejelentési kötelezettség mellett természetesen bevallási és fizetési kötelezettség is terheli az egyéni vállalkozót.

A 1308-as számú nyomtatványon – mely a kifizetésekkel, juttatásokkal kapcsolatos adatok bejelentésére szolgál – november és december hónap után, 2013 decemberében és 2014 januárjában is eleget tett a munkavállaló utáni adatszolgáltatás kötelezettségének. Az esedékes nyomtatványok a dolgozat 8. számú mellékletében találhatók.

A kiegészítő tevékenységet folytónak nem minősülő egyéni vállalkozó szociális hozzájárulási adó és járulék kötelezettségeinek bevallására szolgáló nyomtatvány a 1358-as számú nyomtatvány. Az '08-as bevalláshoz hasonlóan saját maga után is eleget tett bevallási kötelezettségeinek így az '58-as nyomtatványok a dolgozat 9. sz. melléklete.

Bevallási kötelezettsége mellett természetesen fizetési kötelezettségeinek is eleget tett az adóhivatal megfelelő bankszámláira történő utalással. Ezen utalások a hiánytalanul vezetett pénztárcönyvben, valamint a bankszámlakivonatokon is láthatóak, mely bizonylatok a dolgozat 3. és 4. számú mellékletében megtalálhatóak.

A minimálbér 27 napra arányosított összege- (11.04-11.30)

Dolgozó Dóra
Levont SZJA előleg: $(102.600 \cdot 0,16) + (114.000 \cdot 0,16) = 34.656$
Levont Nyugdíjjárulék összege: $(102.600 \cdot 0,1) + (114.000 \cdot 0,1) = 21.660$
Levont Természetbeni Egészségbiztosítási járulék összege: $(102.600 \cdot 0,04) + (114.000 \cdot 0,04) = 8.664$
Levont Pénzbeli Egészségbiztosítási járulék összege: $(102.600 \cdot 0,03) + (114.000 \cdot 0,03) = 6.498$
Levont Munkaerő piaci járulék összege: $(102.600 \cdot 0,015) + (114.000 \cdot 0,015) = 3.249$
Szociális hozzájárulási adó: $(102.600 \cdot 0,27) + (114.000 \cdot 0,27) = 58.482$

2 hónapra
összesen:
74.727
forint

A dolgozó
bruttó
béréből
kötelezően
levonandó
mértékek.

A munkáltatót terhelő
kötelezettség

Dr. Minta Martina
Fizetendő nyugdíjjárulék összege: $114.000 \cdot 0,1 \cdot 2$ hónap: 22.800
Fizetendő természetbeni egészségbiztosítási járulék összege: $114.000 \cdot 1,50 = 171.000 \cdot 0,04 \cdot 2$ hónap: 13.680
Fizetendő pénzbeli egészségbiztosítási járulék összege: $114.000 \cdot 1,50 = 171.000 \cdot 0,03 \cdot 2$ hónap: 10.260
Fizetendő munkaerő piaci járulék összege: $114.000 \cdot 1,50 = 171.000 \cdot 0,015 \cdot 2$ hónap: 5.130
Szociális hozzájárulási adó: $114.000 \cdot 1,125 = 128.250 \cdot 0,27 \cdot 2$ hónap: 69.255

2 hónapra
összesen:
121.125

Az ügyvédnő
nem vett ki
vállalkozói
kivétet a
vállalkozásból,
így a garantált
bérminimum
korrigált összegei
képezik az egyes
járulékok
alapjait. Nem
számol tört
hónapot
november
hónapra, (11.04.-
11.30.) nagyobb
összegű
járulékfizetés
mellett döntött.

10. ábra: Adó és járulékfizetési kötelezettségek alakulása 2013.
november-december között

Forrás: Saját szerkesztés az esettanulmány alapján

Dr. Minta Martina tevékenységét 2013 novemberében kezdte, így a 2013. évi adóévet 2 hónapnyi kötelezettség terheli összesen.

A személyi jövedelemadó előlegét $\frac{1}{4}$ évente kell megfizetni a megfelelő bankszámlára. Miután 2013. adóévben tevékenysége 2 hónapot érint, így az ügyvédnő nem fizetett 2013. adóévre adóelőleget, a 1353-as bevallásában megállapított fizetendő személyi jövedelemadó kötelezettségét fizeti meg.

Az egyszerűsített vállalkozói adó hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó járulékfizetési kötelezettségei alapesetben – főfoglalkozású eva-s egyéni vállalkozó – nem térnek el a vállalkozói jövedelem szerint adózó és az átalányadózó egyéni vállalkozó járulékfizetési kötelezettségeitől.

Kiegészítés:

- Az Eva adózó egyéni vállalkozó a magasabb összegű ellátások megszerzése érdekében vállalhatja, hogy a járulékokat a Tbj. törvény szerinti minimálbérnél (garantált bérminimumnál) magasabb járulékalap után fizeti meg. A nyilatokat az adóév egészére szól, mely nyilatkozatot az adóévet megelőző év dec. 20-ig kell az illetékes adóhatósághoz benyújtani.
- Nem köteles nyugdíjjárulékot, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot, szociális hozzájárulási adót fizetni arra az időtartamra az Eva hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó:
 - ha táppénzben, terhességi gyermekágyi segélyben (GYES), gyermekgondozási díjban (GYED), ápolási díjban, gyermeknevelési támogatásban részesül,
 - katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katonai minőségében,
 - fogvatartotti státusz esetén,
 - ügyvédi, szabadalmi ügyvivői, közjegyzői kamarai tagsági, állat-egészségügyiszolgáltató tevékenységét az időtartamra szüneteli.

A főfoglalkozású, Eva hatálya alá tartozó vállalkozónak is követő hónap 12-ig az '58-as számú bevallásban kell adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tenni.

7. A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL ELLENŐRZÉSI RENDSZERE

7.1 AZ ELLENŐRZÉS LEFOLYTATÁSA

A teljesség kedvéért megjegyezendő, hogy a fejezet feldolgozása teljes körűen szakirodalmakra, publikus információkra épül, az adótitok megsértése messzemenőig elkerülésre került.

„Adótitok: 53. § (1) Az adózást érintő tény, adat, körülmény, határozat, végzés, igazolás vagy más irat.”

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300092.TV

Hatály: 2014.11.10.

Az adóhatóság ellenőrzési tevékenysége kiemelkedő jelentőségű, eredményessége az önkéntes jogkövető magatartás elterjedését vonja maga után. Az adózók magatartását nagymértékben befolyásolja az adóhatóság jelenléte életükben, működésük során.

Az ellenőrzés célja: „Az ellenőrzés általános célkitűzése, hogy a legalapvetőbb állami, önkormányzati bevételi érdekeket érvényre juttassa. Megakadályozza az adóbevételek jogellenes megrövidítését és a költségvetési támogatások jogellenes igénybevételét.”

Forrás: Herich Gy. Dr.: (szerk.) [2014]: Adó 2014 Magyarázatok.

Penta Unió Zrt, Pécs 49.o.

Az adóhatósági eljárás során azt vizsgálják, hogy az adózók megtartják vagy megsértik-e a kötelezően betartandó törvényi előírásokat. Az ellenőrzés során az adóhatóság feltárja és bebizonyítja azokat a tényeket, befolyásoló tényezőket és körülményeket, amelyekre a későbbi eljárásokat és megállapításokat alapozza. A törvényi szabályozás olyan ellenőrzési stratégiák, irányok kidolgozására kötelezi az adóhatóságot, melyek megvalósításával javul a jogkövetés és az adózói magatartás.

A mindenkor hatályos ellenőrzési irányelvek mindenki számára elérhetőek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján, így az ellenőrzés alapkövei nyilvános adatok.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott 4002/2014. számú a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2014. évi ellenőrzési feladatainak végrehajtásához kapcsolódó ellenőrzési irányokról szóló tájékoztatás tartalmazza ezeket az alapinformációkat.

„Az ellenőrzés fajtái:

- a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló (ideértve az egyszerűsített ellenőrzést is),
- az állami garancia beváltásához kapcsolódó,
- az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló,
- az illetékkötelezettségek teljesítésére vonatkozó,
- az ellenőrzéssel lezárt időszakra vonatkozó ismételt ellenőrzés. „

Forrás: Herich Gy. Dr. (szerk.) [2014]: Adó 2014 Magyarázatok.

Penta Unió Zrt, Pécs 49.o.

Az ellenőrzési fajták részletes tartalmáról:

1. Bevallások utólagos vizsgálata
 - a. egy vagy több adónem, költségvetési támogatás bevallással lezárt időszakára irányul,
 - b. alapesetben az ellenőrzés időtartama 90 nap (bizonyos esetekben 120 nap).
2. Állami garancia beváltásának ellenőrzésére 90 nap áll az adóhatóság rendelkezésére.
3. Az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés
 - a. bejelentések.
 - b. nyilvántartások
 - c. iratmegőrzési kötelezettség,
 - d. adatszolgáltatási kötelezettség

} ellenőrzése.
4. Adatgyűjtésre irányuló, egyes gazdasági események valóságára irányuló ellenőrzések:
 - a. nyugtaadási kötelezettségre irányuló,
 - b. bejelentett tények, adatok, körülmények valóságának ellenőrzése,
 - c. leltárellenőrzések ,
 - d. statisztikai létszámadatok vizsgálata.

Forrás: Herich Gy. Dr.:(szerk.) [2014]: Adó 2014, Penta Unió Zrt. Pécs

56.o.

Az ellenőrzés folyamata:

1. Az ellenőrzés megkezdése előtt megtörténik az adózó értesítése. Az értesítésben foglaltak szerint kell megjelennie az illetékes adóhatóságnál iratanyagával együtt.
2. Az ellenőrzés a megbízólevél átadásával, aláírásával kezdődik.

Megbízólevélről:

- tartalmazza a vizsgálatot lefolytató adóhatóság nevét, a vizsgálatot közvetlenül elrendelő adóhatósági osztályt, a vizsgálatban közreműködő ellenőrök nevét, telefonszámát,
 - két példányban készül, sorszámmal van ellátva,
 - megnevezi a vizsgált adóalany nevét, adószámát, székhelyét,
 - tartalmazza az ellenőrzés fajtáját, a vizsgálat alá vont időszakot,
 - dátummal van ellátva,
 - átadásával, aláírásával kezdődik az ellenőrzés folyamata.
3. Tényállás tisztázás:
 - a. Az ellenőrzés során az adóhatóság a tényállást köteles tisztázni és bizonyítani. Ennek érdekében bizonyítékokat vehet igénybe az adóhatóság. Ezek elsősorban a 2003. évi CXII. törvény, az adózás rendjéről és a 2004. évi CXL. törvény, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényekben felsorolt eszközöket jelentik.
 - b. Fontos körülmény a feltárás teljes körűségének szem előtt tartása, ami az adott ügygel kapcsolatos valamennyi tény, körülmény számbavételét jelenti.
 - c. Fontos követelmény továbbá, hogy nem csak az adózó terhére, hanem a javára szóló tényeket is fel kell tárni, valamint figyelembe venni.
 - d. A tényállás tisztázása során az adóalanyt együttműködési kötelezettség terheli:
 - i. A teljes iratanyag, bizonylatok, szerződések, analitikák az adóhatóság rendelkezésére bocsátása,
 - ii. Segítő nyilatkozat tétele, vagyis, hogy nyilatkozattételei elősegítsék az adóhatósági munkát.
 4. Az ellenőrzés befejezése, írásba foglalás:

- a. Az adóhatóság a megállapításait jegyzőkönyvekbe foglalja.
- b. Az ellenőrzési folyamat a jegyzőkönyv átadásával zárul le.
- c. Az ellenőrzési megállapításokat az adóhatóság köteles az adózóval ismertetni.
- d. Fontos követelmény, hogy azok az ellenőrök készítsék a jegyzőkönyvet, akik az ellenőrzés folyamatában is részt vettek.
- e. A megállapításokat tömör, de világos, a tényállás teljes körű tisztázásra alkalmas megfogalmazásban kell rögzíteni.
- f. A bizonylatok, a mögöttük álló gazdasági események egyértelműen beazonosíthatóak kell, hogy legyenek.
- g. Az írásba foglalás során az adózó javára szóló tényeket is rögzíteni kell.
- h. Amennyiben valamennyi fél – az adóhatóság részéről az ellenőrök, valamint az adózó is aláírja a jegyzőkönyvet, úgy az ellenőrzés folyamata lezárul.
- i. 15 nap áll az adózó rendelkezésére észrevételezési lehetőségként.

Forrás:

http://szentkoronabank.hu/articles.php?article_id=8

Letöltés dátuma: 2014.11.01.

Az ellenőrzési folyamatot hatósági eljárás követi, ahol a jegyzőkönyvből határozatot hoznak, mely dokumentumot szintén az adózó rendelkezésére kell, hogy bocsássanak.

- Amennyiben az adózó nem él felülvizsgálati kérelmével úgy a határozat kézhez vételével a teljes ügy lezárul.
- Ha felülvizsgálati kérelmet nyújt be az adózó, úgy másodfokú eljárás keretében újravizsgálják az ügyet. Erről a döntésről is határozat születik.
 - Ha az adózó úgy dönt, ezt a másodfokú határozatot már elfogadja, úgy az ügy ebben a szakaszban lezárul.
 - Ha nem fogadja el a másodfokú határozatot sem az adózó, úgy bírósági síkra terelheti az ügyet.

Forrás: Bartos Cs. - Bertalan R. - Cserteg R. Dr. – Csikós I. Dr. – Herich Gy. Dr. – Kiss A. – Kóbor J-né Dr. – Kónya L. – Laczi F. – Supala I. Dr. [2008]: Adóellenőrzés, Penta Unió Oktatási Centrum Kft, Pécs

7.2 A SZANKCIÓK RENDSZERE

Az ellenőrzés során a jegyzőkönyvben kerül megállapításra a feltárt adókülönbözet és az abból keletkező adóhiány.

„Adókülönbözet: A bevallott (bejelentett), bevallani (bejelenteni) elmulasztott vagy a bevallás (bejelentés) alapján kivett, kiszabott és az adóhatóság által utólag megállapított adó, költségvetési támogatás különbözete, vagy a büntető bíróság által jogerősen megállapított adóbevételek-csökkenés, illetőleg a jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás.” Art. 178. § 3. pont

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300092.TV

Hatály: 2014.11.02.

Adóhiány: Olyan adókülönbözet, melyet az esedékesség időpontjáig nem fizettek meg. Amennyiben az ellenőrzött adónemben túlfizetés áll fenn, azt csak abban esetben lehet figyelembe venni, ha a túlfizetés az ellenőrzés megkezdésének napján is fennállt.

Forrás: 2003. évi XCII. törvény, az adózás rendjéről szóló törvény 170. § (2) bekezdés

Adóbírság: Alapja a megállapított adóhiány. Alapesetben az adóhiány 50%-a az adóbírság. Amennyiben súlyosbító körülményeket kell figyelembe venni, mint pl.: a bevételek eltitkolása, a bizonylatok, könyvek meghamisítása, megsemmisítése úgy az adóbírság mértéke akár az adóhiány 200%-a is lehet.

Forrás: 2003. évi XCII. törvény, az adózás rendjéről szóló törvény 170. § (1) bekezdés

„Késedelmi pótlék: Az adó késedelmes megfizetése esetén az esedékesség napjától, a költségvetési támogatásnak az esedékesség előtt történő igénybevétele esetén pedig az esedékesség napjáig késedelmi pótlékot kell fizetni kivéve, ha az illeték törlésére az illetéktörvény 21. § (2) és (4) bekezdése alapján, illetve az illetéktörvény 80. § (1) bekezdés b), c), g) pontja alapján a jogügylet felbontása, illetve az eredeti állapot helyreállításával való megszüntetése vagy vagyonszerzés hiánya miatt kerül sor.” Art. 165. § (1) bekezdés

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300092.TV

Hatálya: 2014.11.02.

Mértéke: a számítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján bárki számára elérhető egy késedelmi pótlékszámítási kalkulátor, mely nagy segítséget nyújthat az adózók számára.

Mulasztási bírság: Az adóhatóság magánszemély adózót 200.000 forintig, más adózót 500.000 forintig terjedő mulasztási bírsággal sújthatja többek között, ha:

- bejelentési kötelezettségét késedelmesen vagy hiányosan teljesítette,
- adószámhoz kötött tevékenységet adószám hiányában folytat,
- a bizonylatok kiállítását, könyvek, nyilvántartások vezetését elmulasztja,
- törvényi feltételek megsértésével állító elő/ki nyomtatványt, bizonylatot,
- nyilatkozattételi kötelezettségének nem tesz eleget,
- az ellenőrzést a megjelenési kötelezettségének elmulasztásával, vagy az együttműködési kötelezettség megsértésével akadályozza,
- a törvény szerint előírt elektronikus bevallási benyújtási kötelezettségének, regisztrációs kötelezettségének nem tesz eleget.
- 1.000.000 forintig terjedő mulasztási bírsággal sújtható az az adózó, aki számla-, egyszerűsített számla-, nyugta kibocsátási kötelezettségét elmulasztja, vagy a számla, egyszerűsített számla, nyugta nem a valós ellenértéket tartalmazza.
- A fent említett számla-, egyszerűsített számla-, nyugta adási kötelezettség elmulasztása esetén az adózó mellett, az adózó alkalmazottja, képviselője is - 10.000-tól 50.000 forintig terjedő bírsággal sújtható, ha az értékesítésében közreműködik.
- Az adóhatóság amellet, hogy mulasztási bírságot szabhat ki, üzlethelyiség nélkül végzett tevékenység estén üzletlezárást elrendelő bírságot állapít meg, ha az adózó
 - be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztat,
 - olyan árut forgalmaz, melynek eredete igazolatlan,
 - adóköteles tevékenysége során, az első ellenőrzéstől számított 1 éven belül már második alkalommal mulasztott el számla-, egyszerűsített számla-, vagy nyugtaadási kötelezettségének eleget tenni.

7.3 A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL ELLENŐRZÉSI RENDSZERE AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓK SZEMSZÖGÉBŐL

Az ellenőrzési eljárás általánosságban figyelembe vehető minden adózó esetében. Nincs számottevő különbség az eljárás lefolytatásának menetében egy egyéni vállalkozó és egy

gazdasági társaság esetében. A különbség inkább az egyéni vállalkozókra vonatkozó specifikus területeken lelhető fel.

Alapvető különbség pl.: egy gazdasági társaság és egy egyéni vállalkozó között a könyvviteli kötelezettsége.

Gazdasági társaságok könyvviteli kötelezettségére a kettős könyvvitel jellemző: *„A kettős könyvvitel rendszerében a vállalkozó a tulajdonában lévő vagyonáról, annak változásáról vezet zárt rendszerű, teljes körű nyilvántartást. A nyilvántartás eszköze a számla.”*

Forrás: Sztanó I. Dr. [2006]: A számvitel alapjai, Perfekt Kiadó, Budapest, 17.o.

Ezzel szemben *„Az egyszeres könyvvitel a vállalkozó tulajdonában lévő pénzeszközökről, azok eredetéről és a pénzforgalmi gazdasági eseményekről vezetett folyamatos, zárt rendszerű nyilvántartás. Az egyszeres könyvvitel során a pénzmozgások kerülnek feljegyzésre, ezért azt pénzforgalmi könyvvitelnek is nevezik.”*

Forrás: Sztanó I. Dr. [2006]: A számvitel alapjai, Perfekt Kiadó, Budapest, 17.o.

Összességében elmondható:

- A könyvviteli kötelezettségekből eredő különbségeket figyelembe kell venni az ellenőrzések során.
- Nagyságrendi különbségeket figyelembe véve, jóval kisebb egy egyéni vállalkozó számlájában foglalt volumen, kevesebb a számlák mennyisége is.
- Természetesen nem elhanyagolható szempont, hogy egy egyéni vállalkozó saját vagyonával, teljes körűen felel a működése során.
- Az ellenőrzések során saját maga, esetleg a könyvelője működik közre, amely az önfoglalkoztatásból, egyedüli közreműködésből is adódik.

8. ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIRVATAL BARANYA MENYEI ADÓIGAZGATÓSÁGÁNÁL

8.1 TIPIKUS JOGSZABÁLYSÉRTÉSI MÓDOK

Bár az ellenőrzés célja elsősorban az, hogy megakadályozza az adóbevételek jogellenes megrövidítését és a költségvetési támogatások jogellenes igénybevételét, szerencsés hozadéka lenne az adózók jogkövető magatartásának elősegítése is.

Ennek ellenére az adózók körében sok a próbálkozás bármilyen jogellenes cselekmény – jogellenes támogatás igénybe vétele, nyugta-, számlaadási kötelezettség elmulasztása, be nem jelentett foglalkoztatott alkalmazása, nem a tevékenységekkel kapcsolatos költség elszámolása stb. – véghezvitelére.

A jogszabálysértési módokat elsősorban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján bárki számára publikus sajtóközleményekkel valamint az esettanulmányban bemutatott kitalált tevékenység ellenőrzésével szeretném bemutatni.

Szemelvények a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapjából, valamint az Adóvilág c. szaklapból:

„Az adóhivatal idén fokozottan ellenőrzi a vállalkozói egészségügyi szolgáltatókat, mert a tapasztalatok szerint ebben a szektorban kiemelkedően sok a szabálytalanság.

A Tolna megyei adóellenőrök a közelmúltban akupunktúrás kezelésen tettek próbára egy gyógyító vállalkozást. A meglehetősen kellemetlen, mintegy másfél órán át tartó kezelés 5500 forintos díjáról semmilyen bizonylatot nem kaptak. A revizorok bemutatkozása után az orvos dühösen szembesült az ellenőrzéssel, azonban később belátta, hogy hibázott, elmulasztotta a nyugtaadást. A céggel valamint az orvossal szemben eljárás indult. A vállalkozás akár egymillió forintos mulasztási bírságra is számíthat.”

Forrás:

http://nav.gov.hu/nav/regiok/del_dunantul/deldunantul/helyihirek/tuszuras.html

Letöltés dátuma: 2014.11.04.

„Az irányadó tényállás szerint a felperes az egyéni vállalkozói tevékenységét 1994. április 20-án kezdte meg. Fő tevékenységi körként a növénytermesztést jelölte meg, alkalmazottat nem foglalkoztatott.

Az első fokú adóhatósán a felperesnél 2004-2008. évekre vonatkozóan valamennyi adónemre kiterjedő bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytatott le. Ennek során megállapította, hogy a felperes a vizsgált időszakban a vállalkozása költségként számolt el lovak és szarvasmarha tartásával összefüggő kiadásokat is, holott az adóhatósági nyilvántartás adatai alapján a bejelentett egyéni vállalkozói tevékenységi köre növénytermesztés. Ezen kívül a felperes könyvelési iratanyaga nem támasztotta alá, hogy a lovakat illetőleg a szarvasmarhákat a vállalkozásába bevitte volna, és a rendelkezésre álló bevételi számlák sem igazolták, hogy a vállalkozásnak ló és szarvasmarha tartásából bevétele származott volna.

Erre figyelemmel az első fokú adóhatóság a személyi jövedelemadóról szóló, többször módosított 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban Szja tv.) 4. § (3) bekezdésében, valamint a 3. számú mellékletének I. pontjában foglaltak alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a ló és szarvasmarha tartásához kapcsolódó kiadások (lószerszám, marhakötél, állatorvosi díj, takarmány) nem számolhatóak el bevételt csökkentő költségként, ugyanis ezek nem közvetlenül az adózó bevételszerző tevékenységéhez kapcsolódtak, illetőleg legalább részben a személye, vagy családi szükségleteinek kielégítését szolgálták.(...)

Forrás: Dr. Várkövi Krisztián: Jogi esetek- bírósági gyakorlat. In: Adóvilág.

2012. április, XVI. Évfolyam 05. szám, 46.o.

A következőkben pedig szeretném bemutatni a kitalált vállalkozói tevékenység ellenőrzési folyamatát.

ESETTANULMÁNY

Ahogy a dolgozat előző fejezeteiben már említésre került, Dr. Minta Martina egyéni vállalkozó 2014. 02. 25-ig eleget tett adóbevallási és fizetési kötelezettségének, a 2013. évi jövedelmeiről, mely időszak elszámolása a 7. mellékletben található 1353-as bevallásban került bemutatásra.

A következő évben, 2014 áprilisában az illetékes adóhatóság ellenőrzés alá vonta a 2013-as adóévet. A vizsgálat során Dr. Minta Martina, meghatalmazottja Könyvelő Kinga, valamint Ellenőrző Elek és Vizsgáló Vila adóellenőrök működtek közre.

Az ellenőrzés megkezdése előtt a következő információk állnak az adóellenőrök rendelkezésére: **Az adózó egyéni vállalkozói tevékenységét 2013.11.04.-én kezdte meg jogi, ügyvédi szolgáltatás tevékenységi körben. Főfoglalkozású egyéni vállalkozóként folytatta munkáját. A vizsgált időszakban vállalkozásában 1 fő alkalmazottat foglalkoztatott. Az általános forgalmi adó hatálya alá nem tartozott, alanyi adómentes tevékenységet végzett.**

Az ellenőrök jegyzőkönyvbe foglalt megállapításai a következők:

1. Az összevont adóalapba tartozó jövedelmek megállapítása:

Dr. Minta Martina 2013.01.01.-2013.10.31.-ig munkaviszonyban dolgozott a Minta Ügyvédi Iroda Kft-nél. Ezen időszak alatt 3.850.000 Ft munkabérben részesült, melyből 616.000 Ft adóelőleg került levonásra. Az adózó családi kedvezményt, más egyéb adókedvezményt nem vett igénybe.

Az összevont adóalapot terhelő, kedvezményekkel csökkentett adója a bevallás szerint 616.000 Ft, az ellenőrzés eltérést nem állapított meg.

2. Bevételek

Az adózó a határidőt megelőzően, 2014. január 20-án benyújtotta a 2013. évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallását. Az adózó a 2013. évi 1353-as bevallásában az egyéni vállalkozás jövedelmének kiszámításakor a 2013. évi adóalapba beszámító bevétel címén **1.008.500 Ft-ot** állított be, mely összeg megegyezik a kiállított számlák együttes összegével. Az ellenőrzés a bevételekkel kapcsolatban a következőt állapítja meg:

Az adózó által 2013. december 20-án kibocsátott **0000007 sorszámú** egyszerűsített készpénzfizetési számla (4. számú melléklet utolsó számla) összege **nettó 160.000 Ft**, mely számla az alanyi adómentesség szabályai szerint lett kiállítva.

Az Áfa tv. 188. § (1) Alanyi adómentesség abban az esetben, választható, ha az adóalany a 2. § a) pontja szerinti összes termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása fejében megtérített vagy megtérítendő ellenértéknek – forintban kifejezett és éves szinten göngyöltett összege

- a) sem a tárgy naptári évet megelőző naptári évben ténylegesen,*
- b) sem a tárgy naptári évben megelőző naptári évben ténylegesen nem haladja meg a (2) bekezdésben meghatározott felső értékhatárt.*

(2) Az alanyi adómentesség választására jogosító felső értékhatár: 6.000.000 forintnak megfelelő pénzösszeg.

189. § Az adóalany belföldi nyilvántartásba vételével egyidejűleg is választhatja a tárgy naptári évre az alanyi adómentességet. Ilyen esetben elegendő a 188. § (1) bekezdésnek b) pontjában említett feltételt időarányosan teljesíteni.

191. § (2) Ha az alanyi adómentesség az (1) bekezdés c) pontja szerint szűnik meg, az adóalany alanyi adómentes minőségben nem járhat el az olyan termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása esetében sem, amelynek ellenértékével meghaladja az alanyi adómentesség választásra jogosító felső értékhatárt.

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0700127.TV

Hatály: 2014.11.02.

A fenti jogszabály hivatkozásoknak megfelelően az adózó számára 2013. évben az alanyi adómentesség választására jogosító értékhatár $\frac{6.000.000 \text{ Ft}}{365 \text{ nap}} * 58 \text{ nap} = 953.424 \text{ Ft}$ volt, mivel 2013.11.04-én kezdte meg tevékenységét és a fenti 6.000.000 Ft-os értékhatárt időarányosan kellett volna figyelembe vennie. Mivel az adózó a **0000007 sorszámu** egyszerűsített készpénzfizetési számla kiállításakor túllépte az értékhatárt, így 2013.12.20.-án az általános forgalmi adót fel kellett volna számolnia, bevallania és megfizetnie.

Az ellenőrzés során megállapításra került, hogy az adózó által kiállított 00000007 sorszámu bizonylaton lévő összeg, mint adóalap után adófizetési kötelezettség keletkezik. 2013.12.20 napja után az adózó nem fogadott be további számlát, így adólevonási joga nem keletkezett.

Az Art. törvény értelmében 2013. IV. negyedévre kellett volna ÁFA- bevallást benyújtania.

Megállapított adókülönbözet:

2013.12.20.-2013.12.31. 43.200 Ft az adózó terhére.

Mivel az ellenőrzés megkezdésének napján az adózónak ÁFA adónemben túlfizetése nem volt, így a vizsgált időszakban megállapított 43 E Ft fizetendő adó együttes összegének és a levonható előzetesen felszámított adónak a különbözetéből 43 E Ft egyben adóhiánynak is minősül.

A kiállított 0000007. sorszámu egyszerűsített készpénzfizetési számlában foglalt érték egy megbízási szerződés ellenértéke. A megbízási szerződés a dolgozat 10. számú melléklete.

3. Költségek

3.1 Gépjármű költség

A vizsgált időszakban az adózó a Volkswagen Passat 1.9 PD TDI típusú személygépkocsit használta a munkája elvégzéséhez, melynek alvázszáma: PBKOE59S48759854, motorszáma: G45WP456214.

Az Szja törvény 11. számú mellékletének III/1. pontja szerint A saját tulajdonú, a magánszemély által zárt végű lízingbe vett kizárólag üzemi célú jármű (ideértve a továbbiakban a házastárs tulajdonát képező, illetve a házastárs által zárt végű lízingbe vett járművet is) (e rendelkezés alkalmazásában a személygépkocsi-bérbeadó vagy személyszállító tevékenységet folytató egyéni vállalkozónál a tevékenység tárgyát, illetve eszközét képező személygépkocsi is, ha az egyéni vállalkozó azt más célra részben sem használja, és üzleti nyilvántartásai ezt egyértelműen alátámasztják) üzemanyag-felhasználása, továbbá számlával (bizonylattal) történő igazolás alapján a jármű fenntartásának, javításának és felújításának költsége számolható el, valamint a II. fejezetben foglaltak szerint érvényesíthető értékcsökkenési leírás.

a) az üzemanyag-fogyasztási norma és az állami adóhatóság által közzétett üzemanyagár,

6. Saját tulajdonú személygépkocsi esetében az üzemanyagköltségen kívül az 5. pontban foglaltak helyett és minden más költség (pl. fenntartás, javítás, felújítás) címén 9 Ft/km (általános személygépkocsi-normaköltség) elszámolása választható.

11. A 9. pontban foglaltaktól eltérően, az egyéni vállalkozó az útnyilvántartás vezetése helyett havi 500 kilométer utat számolhat el átalányban a személygépkocsi használata címén a költségek 6. pont szerinti figyelembevételével, függetlenül az üzemeltetett személygépkocsik számától. Ezt az elszámolási módszert is csak a teljes adóévre - illetőleg az adóéven belül az egyéni vállalkozói tevékenység teljes időtartamára - lehet alkalmazni.

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV

Hatály: 2014.11.02.

Az ellenőrzés során az adózó az adóhatóság rendelkezésére bocsátotta iratanyagát. Az iratanyagban fellelhető üzemeltetési szerződésből, (11. számú melléklet) a forgalmi engedélyből, valamint az adózó nyilatkozatából a vizsgálat megállapította, hogy a

Wolkswagen Passat 1.9 PD TDI típusú személygépkocsi sem az adózó, sem a házastársa tulajdonában nincs.

Mindezeket figyelembe véve az ellenőrzés megállapította, hogy a 2013 novemberében elszámolt 14.338 Ft üzemanyagköltséget, 4.500 Ft személygépkocsi fenntartási költséget, valamint a 2013 decemberében elszámolt 13.970 Ft üzemanyagköltséget, és a 4.500 Ft személygépkocsi fenntartási költséget nem fogadta el a vállalkozás érdekében felmerült költségként.

3.2 Eszközbeszerzés

A vizsgált időszakban az adózó költségvetésébe a **0216-21** sorszámú számla alapján eszközbeszerzés címén költségnek minősülő kiadást állított be 2013. december 16-án. Ez az eszköz egy Mirella Kék Bőr típusú ülőgarnitúrát jelent. A vizsgált során az ellenőrök ellentmondásba ütköztek, hiszen a rendelkezésükre állt az ügyvédi iroda Helyiségbérleti szerződése (12. sz. melléklet) melynek értelmében az ügyvédnő bútorozottan bérlő az iroda helyiséget. A helyiségbérleti szerződéshez kapcsolódó leltár nem tartalmazott ilyen típusú eszközt.

A helyszíni ellenőrzés során megerősítést nyert az a tény, hogy nincs az iroda helyiségben ilyen tárgyi eszköz. Az adózó nyilatkozata alapján kiderült, hogy saját otthonában használja a tárgyi eszközt, és nem a vállalkozási tevékenység keretében.

Az Szja törvény 11. számú melléklete I/2. pontja szerint a kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak beszerzésére, előállítására fordított kiadás, ha az a 100 ezer forintot nem haladja meg, továbbá beszerzési értékétől függetlenül a kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkára fordított kiadás, azzal, hogy a járművek esetében a III. fejezetben foglaltakat kell alkalmazni;

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV

Hatály: 2014.11.02.

A fentiekre való tekintettel az ellenőrzés megállapította, hogy a 0216-21 sorszámú eszköz beszerzésről kiállított számlában foglalt 56.500 Ft-os kiadás nem a vállalkozás érdekében felmerült költség.

Az ellenőrzés a fent felsorolt költségeken kívül a bevallásban szerepeltetett további költségeket elfogadta.

A revízió a 2013. évben felmerült minden egyéb elismert költség összegét összesen 93.808 Ft-tal csökkentette.

1. táblázat: Az ellenőrzés által feltárt eltérések

	BEVALLOTT	MEGÁLLAPÍTOTT	ELTÉRÉS
A 2013. évi adóalapba beszámító bevétel	1.008.500	1.008.500	-
Tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása	23.974	23.974	-
Szociális hozzájárulási adó címén elszámolt összeg	34.628	34.628	-
A 2013. évben felmerült minden egyéb elismert költség	600.374	506.566	93.808

Forrás: Saját szerkesztés az esettanulmány alapján

4. 2013. évi vállalkozói jövedelem

A 2013. évi jövedelem, a vállalkozói adóalap a bevallás szerint 349.524 Ft, míg az ellenőrzés szerint 443.332 Ft, az eltérés 93.808 Ft.

A vállalkozói személyi jövedelemadó alapja és adója

Az Sza tv. 49/B § (9) A vállalkozói személyi jövedelemadó a (8) bekezdés rendelkezése szerint megállapított vállalkozói adóalap – ha nemzetközi szerződés rendelkezéséből következik, a módosított vállalkozói adóalap – 500 millió forintot meg nem haladó összege után 10 százalék, az e feletti összegre 19 százalék.

Az adózó választása szerint módosított vállalkozói adóalap után kívánt adózni.

A vállalkozói személyi jövedelemadó mértéke 10%, összege a bevallás szerint 34.952 Ft, míg az ellenőrzés szerint 44.333 Ft, az eltérés 9.381 Ft.

Vállalkozói osztalékadó alapja és adója:

Az adózás utáni vállalkozói jövedelem, a vállalkozói osztalékalap a bevallás szerint 314.572 Ft, az ellenőrzés szerint 398.999 Ft, az eltérés 84.427 Ft.

A vállalkozói jövedelem 16%-os adója a bevallás szerint 50.332, az ellenőrzés szerint 63.840 Ft, az eltérés 13.508 Ft.

5. A 2013. évi jövedelem adója

A 2013. évi adófizetési kötelezettség a bevallás szerint 701.284 Ft, a revízió szerint 724.173 Ft. A kifizetők által levont adóelőleg 616.000 Ft, a revízió megállapítást nem tett erre vonatkozólag.

Az adózó terhére mutatózó különbözet a bevallás szerint 85.284 Ft, a revízió szerint 108.173 Ft.

A revízió által megállapított adókülönbözet 22.889 Ft, mely összeg az Art. 170. § (2) bekezdése értelmében adóhiánynak is minősül.

6. Egészségügyi hozzájárulás

A 16%-os adóterhet viselő vállalkozói osztalékalap után az egyéni vállalkozó a hozzájárulás-fizetési kötelezettség felső határának figyelembevételével 14% egészségügyi hozzájárulást köteles fizetni az Eho tv. 3. § (3) bekezdés alapján.

Dr. Minta Martina egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettsége a bevallás szerint 44.040 Ft, az ellenőrzés szerint 55.860 Ft, az eltérés 11.820 Ft.

A megállapított egészségügyi hozzájárulás 11.820 Ft-os adókülönbözete egyben adóhiánynak is minősül

2. táblázat: A megállapított adókülönbözetek levezetése

Adóév	Adónem	Adókülönbözlet		Adóhiány, bírságalap
		Terhére	Javára	
2013.	Általános forgalmi adó	43.200	-	43.200
	Személyi jövedelemadó	22.889	-	22.889
	Egészségügyi hozzájárulás	11.820	-	11.820
	Összesen	77.909	-	77.909

Forrás: Saját szerkesztés az esettanulmány alapján

7. A hatósági bírság és a késedelmi pótlék alapjának és mértékének megállapítása

„Az Art. 170. § (1)936 Adóhiány esetén adóbírságot kell fizetni. Az adóbírság mértéke - ha a törvény másként nem rendelkezik - az adóhiány 50%-a. Az adóbírság mértéke az adóhiány 200%-a, ha az adóhiány a bevétel eltitkolásával, a bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függ össze.

A megállapított adóhiány összege 77.909 Ft.

Az Art 170. § (1) bekezdése értelmében az illetékes adóhatóság a megállapított adóhiány 50%-át szabta ki adóbírság formájában.

77909*0,5= 38.955 Ft

165. § (1)924 Az adó késedelmes megfizetése esetén az esedékesség napjától, a költségvetési támogatásnak az esedékesség előtt történő igénybevétele esetén pedig az esedékesség napjáig késedelmi pótlékot kell fizetni. (2) A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A késedelmi pótlék alapja a megállapított adóhiány.

Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300092.TV

Hatály: 2014.11.05.

A megállapított adóhiány 77.909 Ft

Az Art 165. (2) bekezdés értelmében az adóhatóság 2.569 Ft késedelmi pótlékot állapított meg a következők szerint:

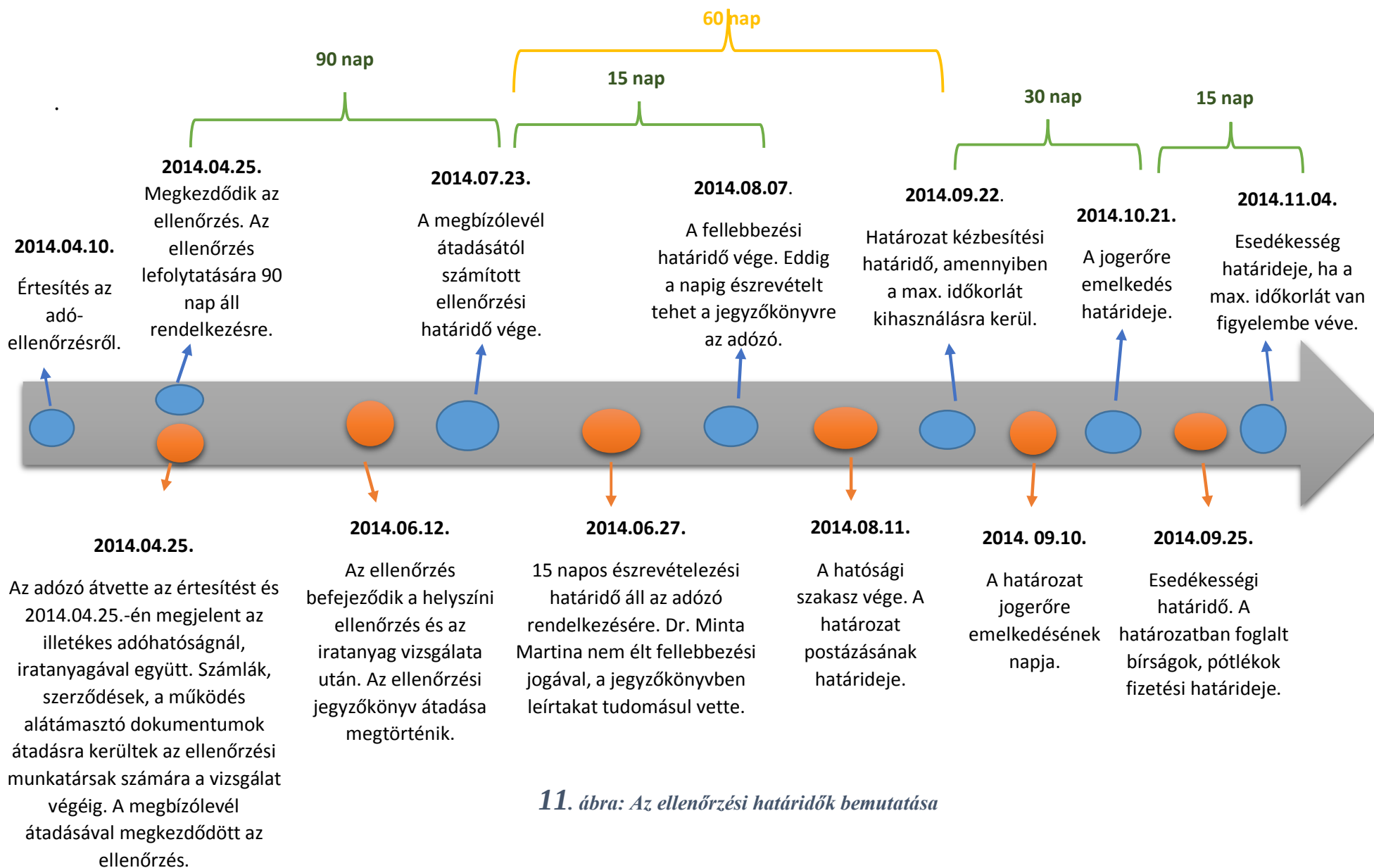
3. táblázat: Késedelmi pótlékszámítás

Késedelmi pótlék			
Tőke: 77909 Ft			
Időszak	Napok	Jegybanki alapkamat mértéke (%)	Összeg (Ft)
2014.05.28-2014.06.12	16	2.4	162
2014.04.30-2014.05.27	28	2.5	283
2014.03.26-2014.04.29	35	2.6	381
2014.02.19-2014.03.25	35	2.7	381
2014.01.22-2014.02.18	28	2.85	327
2014.01.01-2014.01.21	21	3	261
2013.12.18-2013.12.31	14	3	174
2013.11.27-2013.12.17	21	3.2	278
2013.11.04-2013.11.26	23	3.4	322
Összesen pótlék:			2569

Forrás: Saját szerkesztés - Pótlékszámítási kalkulátor használata az esettanulmány alapján

A pótlékszámítási kalkulátor elérési útvonala:

<http://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/kalkulatorok/potlekszamitas>

11. ábra: Az ellenőrzési határidők bemutatása

Forrás: Saját szerkesztés az esettanulmány valamint 2003. évi XCII. törvény - az adózás rendjéről alapján

8.2 A PRIMER KUTATÁS TOVÁBBI RÉSEINEK BEMUTATÁSA

A primer kutatás során lehetőségem nyílt strukturált interjúk lefolytatására is. Az előre meghatározott kérdéssorok egyéni vállalkozók véleményét tükrözik.

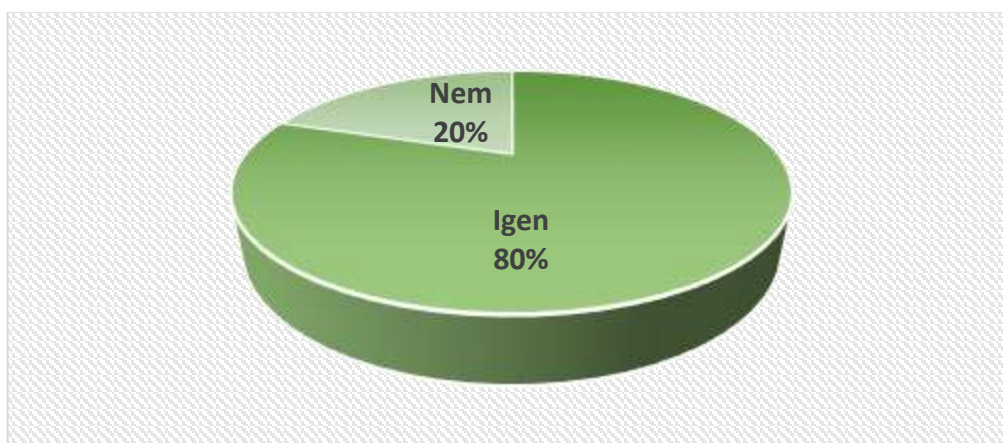
A kutatás e része a kvalitatív kutatási módszertanból eredően a következő jellemzőket viseli:

- Általános képet igyekszik adni a témáról.
- A megfigyelések, az interjúk, természetes környezetben készültek.
- Folyamatorientáltság jellemezte.
- Nem számszerűsíthető adatokat akar vizsgálni, sokkal inkább komplex kérdések kezelését helyezi előtérbe.

Hólabda módszerűnek tekinthető az interjú alanyok kiválasztása, teljes mértékben nem független minta, és nem is reprezentatív. A minta (5 fővel lefolytatott strukturált interjúk) nagyságából kifolyólag sem lehet messzemenőleges következtetések levonni az eredményekből.

A beszélgetések során elhangzott témakörök közül a következőket emelném ki:

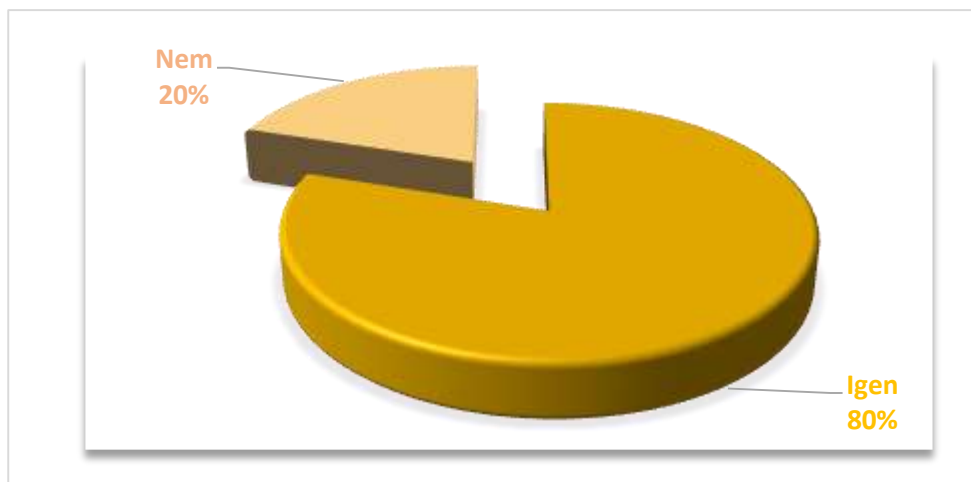
1. A dolgozat témájából adódóan megkérdeztem az interjú alanyokat, állnak vagy álltak-e már kapcsolatban az adóhatósági ellenőrzési szervekkel. A válaszokat a következő diagram tartalmazza:

13. ábra: Az interjúalanyok kapcsolatainak ábrázolása az adóhatóság ellenőrzési szakterületével

Forrás: Saját szerkesztés a strukturált interjúk alapján

2. A következő kérdés válaszai– miszerint bírságolták e már meg a megkérdezett interjú alanyokat – szoros képet mutatnak az előző kérdésre kapott válaszokkal.

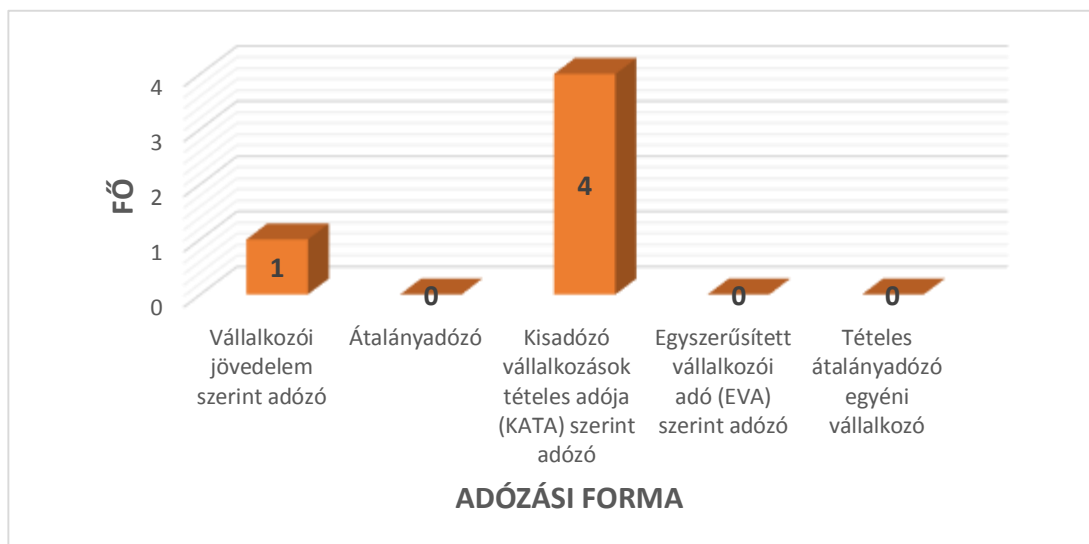

14. ábra: Az interjú alanyok bírságolási rátája

Forrás: Saját szerkesztés a strukturált interjú válaszok alapján

Következtetésként levonható, hogy azon interjú alanyokat, akik kapcsolatban álltak az adóhatóság bármely ellenőrzési szakterületével, valamilyen bírsággal sújtották már működésük során.

3. Következő kérdésem az interjú alanyok adózási formáira irányult:

15. ábra: Adózási formák bemutatása

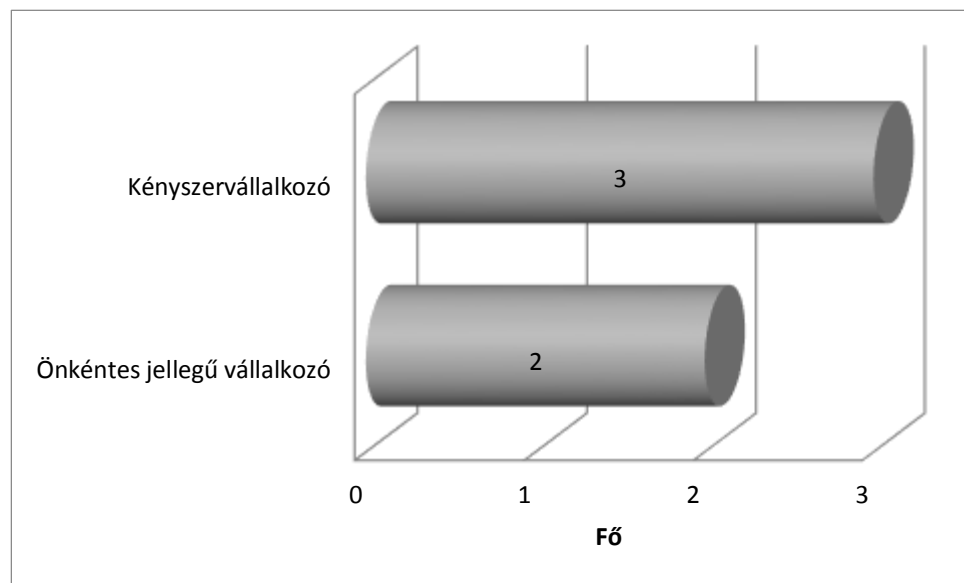
Forrás: Saját szerkesztés a strukturált interjúválaszok alapján

Össességében elmondható, hogy a megkérdezett adózók döntő többsége, 80%-a az új adózási formát, a Katát választotta.

A Kata választásának miéértjére a következő válaszokat kaptam:

- „Mert egyszerű... Befizetem a havi 50.000 Ft-ot és evvel a kötelezettségem le is van tudva.”
- „Nekem jó választás, hiszen úgy sem érem el a bevételi határt...”

4. A következő kérdésem nem egyszerű témát ölel körül. A vállalkozások kicsi volumenéből adódóan nem folytatnak nagymértékű bevételszerző tevékenységet. A megkérdezettek több mint fele arra panaszkodott, hogy amiatt lett egyéni vállalkozó, mert nem volt más lehetősége. Némi kezdőtőke birtokában próbáltak boldogulni, így választották az egyéni vállalkozói formát. Így arra a kérdésre, hogy miért lett egyéni vállalkozó a következő válaszokat kaptam:

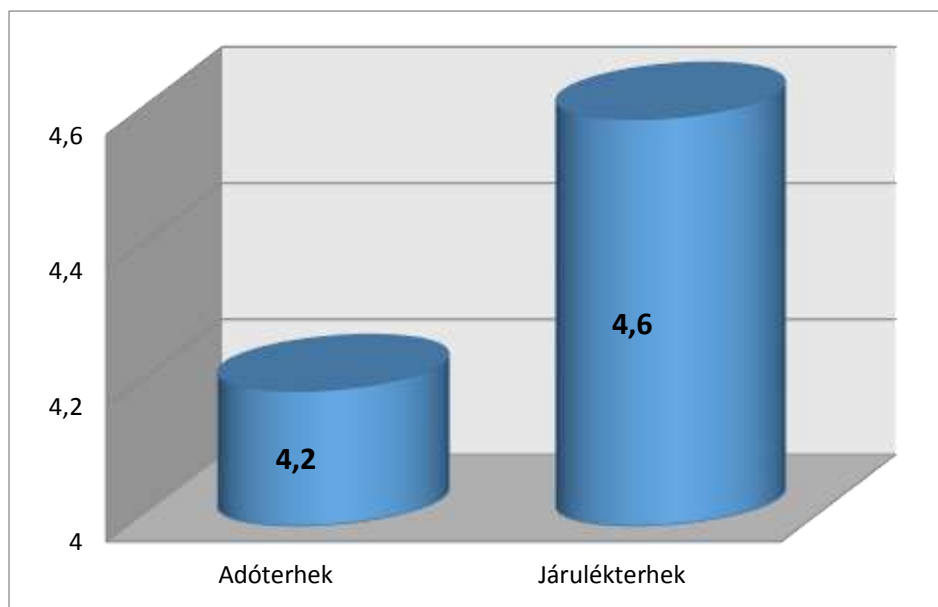

16. ábra: Az egyéni vállalkozói forma választásának okai

Forrás: Saját szerkesztés a strukturált interjú válaszok alapján

5. Utolsóként pedig szeretném bemutatni az adó-, és járulékfizetési mértékekről elhangzott véleményeket. Kértem az adózókat, hogy egy 1-5-ig terjedő skálán értékeljék, milyen súlyosnak érzik havi bevételeik mellett a kötelezően fizetendő adó-, és járulékmértékeket. (5: nagyon nagymértékben; 4: nagymértékben; 3: átlagos mértékben, 2: kismértékben; 1: egyáltalán nem megterhelő)

A következő diagramból jól látható, hogy valamennyi megkérdezett interjúalany nagymértékű terhelésnek érzi havonta a kötelezően fizetendő mértékeket.

17. ábra: Adó-, és járulékterhek értékelése

Forrás: Saját szerkesztés a strukturált interjúk alapján

A megkérdezett adózók anonim módon, rövid, lényegre törő beszélgetések során adtak válaszokat a feltett kérdésekre. A strukturált interjúk elsősorban azért kerültek megrendezésre, mert nem csak a törvényi, jogszabályi kereteket kívántam bemutatni a témával kapcsolatban. Az elhangzott válaszok elsősorban általánosságban közelítik meg a témát, saját tapasztalatokat tükröznek.

A strukturált interjúk beszélgetések során elhangzott kérdéssor a dolgozat 14. sz. mellékletét képezi.

9.ÖSSZEGZÉS

E fejezetben elsőként az általam felállított hipotéziseket szeretném értékelni, melyek elsősorban a primer kutatás, valamint a strukturált interjúk alapján vannak kiértékelve.

1. Az egyéni vállalkozók nagy számban kényszervállalkozó.

A témában rengeteg cikket lehet olvasni bármelyik sajtóban. A strukturált interjú sorozatokon is kimerítő beszélgetések folytak erről az egy témáról is. Az 5 megkérdezett vállalkozóból 3 fő azt mondta, hogy ő „muszájból” lett vállalkozó. Hiszen valamit tenniük kellett, hogy jövedelemszerző tevékenységet tudjanak folytatni. Kevéske kezdő tőkéjüket egy vállalkozásba fektették, a legtöbbben évek óta tevékenykedtek. Ennek értelmében a hipotézisemet elfogadottnak tekintem és tézisként is megállja a helyét.

2. A Kisadózó vállalkozások tételes adójának (KATA) formáját számos egyéni vállalkozó választja.

A KATA viszonylag új adófajta, 2013.04.01.-jével lépett hatályba a törvény mely szabályozza. Normál vállalkozói menet esetén havonta 50.000 Ft költséget jelent a vállalkozónak, számos adónemfajta ki tud váltani ezzel a költséggel. A megkérdezett adózók közül 4 fő a kisadózó vállalkozások tételes adójának hatálya alá tartozik, kivétel nélkül mind avval indokolták, hogy nem lépik át az értékhatár korlátot, egyszerűbb és gyorsabb, mint a többi adózási mód. Így e hipotézisemet is elfogadom.

3. A legtöbb egyéni vállalkozó - jogkövető magatartásából eredően - nem áll kapcsolatban az adóhatóság ellenőrzési területével.

A primer kutatás során számos témába vágó jogszabályi követelményt, előírást kutattam fel és értelmeztem. A rengeteg előírás véleményem szerint - azon személyeknek, akik mindennapi életük során ezeknek a jogszabályi követelményeknek próbálnak megfelelni – ismert követelmény, így minimális a hibázási lehetőség, ebből adódóan minimális a kapcsolat az adóhatóság ellenőrzési területével. Számos publikus információ olvasható arról, hogy az adóhatóság milyen ellenőrzési cselekményeket folytatott le, valamit az interjú sorozatok készítése közben fény derült arra is, hányszor álltak már az interjú alanyok az adóhatóság bármely ellenőrzési területével kapcsolatban. A primer kutatás eredményeit bemutató diagramokon is jól látható, hogy sajnos az interjú alanyok közül, aki kapcsolatban állt/áll az adóhatóság bármely ellenőrzési szakterületével, azon adózót már megbírságozták valamely kötelezettség elmulasztása vagy téves teljesítése okán. Ezen bírságok eredhetnek nemcsak direkt adóelkerülés, adócsalás tényéből, hanem jogszabály félreértelmezésből, nem kellően körültekintő működésből is. Ennek értelmében a hipotézisemet elvetem.

4. Az egyéni vállalkozók – kis volumenükből adódóan – súlyos teherként élik meg az adó-és járulékmértékeket.

A primer kutatás során igyekeztem e területet is megismerni. A Nemzet Adó- és Vámhivatal által közzétett Információs füzetek olvasása közben számos olyan terhet találtam, melyet egy egyéni vállalkozónak működése során meg kell fizetnie. Az interjúk során is megkérdeztem az interjú alanyokat milyen mértékűnek érzik az adó-és járulékmértékek fizetésének kötelezettségét. Egy skálaelemzéssel könnyen megállapítható lett, hogy nagymértékűnek érzik a terhelést, hiszen a kevés profitszerző tevékenységének eredményét is terhek jellemzik, melyet kötelező hónapról hónapra, egyes adófajták esetében negyedévente, vagy évente egy összegben megfizetnie. Ezen kívül a kitalált esettanulmány is tükrözi azt a tényt, hogy a minimális vállalkozói tevékenység után is, hány- és hány fizetési kötelezettségnek kell egy egyéni vállalkozónak megfelelnie. Így e hipotézisemet elfogadom, ami tézisként is elfogadható lesz.

10. KITEKINTÉS, JÖVŐKÉP

Dolgozatomban igyekeztem elsősorban az egyéni vállalkozások jogszabályi hátterét az adó- és járulékfizetési kötelezettségeit, továbbá az Adóhatóság ellenőrzési folyamatát bemutatni.

A téma aktualitását mi sem támasztja jobban alá, minthogy napi szintű sajtómegjelenések olvashatók arról, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hány- és hány ellenőrzési cselekményt folytat le. Ahogy már a dolgozat elején is kifejtettem, az ellenőrzés célja elsősorban az, hogy az érdekeket érvényre juttassa, a jogellenes cselekményeket minimalizálja, ezáltal az adózókat is a jogkövető magatartás irányába terelje.

A dolgozatban egy általános, helyzetfeltáró leírást igyekeztem alkalmazni, melynek célja elsősorban a megismerés volt.

A törvényi, jogszabályi keretek feltárása mellett célom volt egy kitalált esettanulmányon keresztül az elméleti szabályokat a gyakorlati leírás keretében bemutatni. Így az esettanulmány célja is a gyakorlati tudás bemutatása volt.

Az ellenőrzési cselekmények során igyekszem „adózóbarát” módon eljárni, hiszen nem az a cél, hogy minél több adózót bírságozzanak meg, hanem, hogy minél több adózót próbáljanak jogkövető magatartásra bírni.

Dolgozatom végezetül pedig Dr. Vida Ildikó a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnökének szavaival zárnám: *„A Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatósági jellege legmarkánsabban az ellenőrzések területén nyilvánul meg. Tavaly 211 ezer befejezett ellenőrzés nyomán 515 milliárd nettó adókülönböt tart fel hivatalunk. Az eredmények alapján filozófiánk e tekintetben változatlan: olyan területekre és olyan adózókra kell fókuszálni, amelyek a legnagyobb kockázatot jelentenek az állam bevételeire. Ez azt is jelenti, hogy nem a régmúlt időszakok ellenőrzésére koncentrálunk, hanem a közelmúlt, illetve a jelenben zajló folyamatok követelésére fordítjuk kapacitásunk jelentős hányadát. A mind teljesebb megtérülés lehetőségét ugyanis az adóeltitkolás minél korábbi feltárása jelenti.”*

Forrás: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Évkönyve 2013

FELHASZNÁLT IRODALMAK JEGYZÉKE

Szakkönyvek, folyóiratok:

1. Bartos Cs. - Bertalan R. - Cserteg R. Dr. – Csikós I. Dr. – Herich Gy. Dr. – Kiss A. – Kóbor J-né Dr. – Kónya L. – Laczi F. – Supala I. Dr. [2008]: Adóellenőrzés, Penta Unió Oktatási Centrum Kft, Pécs
2. Baté Zs. dr. [2011]: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest
3. Gál J. Dr., Susán J. Dr., Siklósiné A. Gy. [2011]: Az egyéni vállalkozó és az egyéni cég új szabályai, HvgOrac Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest
4. Herich Gy. Dr. (szerk.) [2014]: Adótan 2014, Penta Unió Zrt, Pécs,
5. Herich Gy. Dr.(szerk.) [2014]: Adó 2014 Magyarázatok. Penta Unió Zrt, Pécs
6. Majoros P. Dr. [2004]: A kutatómódszertan alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Rt., Budapest
7. NAV Évkönyv 2014, Budapest
8. Szabó T. Dr. [2012]: Kisadózók Kézikönyve 2013, Adónet.hu Zrt, Kaposvár
9. Sztanó I. Dr. [2006]: A számvitel alapjai, Perfekt Kiadó, Budapest
10. Várkövi K. Dr.: Jogi esetek- bírósági gyakorlat. *Adóvilág*, 2012. április, XVI. évf. 05. sz.

Információs füzetek:

- A. 3. sz. Információs füzet: A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók jövedelmének meghatározására és járulékfizetésére vonatkozó alapvető szabályok 2014. évben
- B. 5. sz. Információs füzet: Az egyszerűsített vállalkozói adó 2014. évi legfontosabb szabályai
- C. 8. sz. Információs füzet: A gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos költségek elszámolásának alapvető szabályai a személyi jövedelemadó és a társasági adó rendszerében 2014.
- D. 11. sz. Információs füzet: Az egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség
- E. 18. sz. Információs füzet: A számla, nyugta kibocsátásának alapvető szabályai
- F. 24. sz. Információs füzet: Adónaptár a lényegesebb adófizetési, bevallási határidőkről
- G. 49. sz. Információs füzet: A szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség
- H. 61. sz. Információs füzet: A kisadózó vállalkozások tételes adójának (KATA) szabályai

ONLINE HIVATKOZÁSOK JEGYZÉKE

1. <http://logoszstudio.com/482/KATA-ad%C3%B3z%C3%A1s>
2. <http://mfbosze.hu/2012-evi-c-torveny-a-bunteto-torvenykonyvrol/>
3. <http://mmbkontovill.5mp.eu/web.php?a=mmbkontovill&o=hnbTOvVbGQ>
4. http://nav.gov.hu/nav/regiok/del_dunantul/deldunantul/helyihirek/tuszuras.html
5. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV
6. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700080.TV
7. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0200043.TV
8. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300092.TV
9. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0700127.TV
10. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0900115.TV
11. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100156.TV
12. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200147.TV
13. http://szentkoronabank.hu/articles.php?article_id=8
14. <http://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/kalkulatorok/potlekszamitas>
15. <http://www.penzugyitanoda.hu/adozas-2/finisben-az-szja-bevallas>